

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/NatuurlijkDelfland
X: NatuurlijkDelfland
facebook: NatuurlijkDelfland
instagram: NatuurlijkDelfland
Youtube: [klik hier](#)

**Natuurlijk
Delfland**

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

JAARVERSLAG 2023

JAARPLAN 2024

Wij helpen je van
de wal in de sloot.

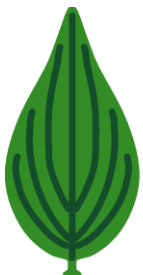

Om te genieten van de natuur. Of om haar te bestuderen en te beschermen. Natuurlijk Delfland maakt je wegwijs in de natuur.

Natuurlijk Delfland

delfland.knnv.nl

**Natuurlijk
Delfland**

AGENDA

1	Opening, vaststellen agenda en mededelingen	4
2	Verslag vorige ledenvergadering	4
3	Verslag 2023	5
3.1	Organisatie	5
3.2	Verslag kascommissie en décharge bestuur	11
3.3	Bestemming resultaat	11
3.4	Verslag natuurzaken	11
3.4.1	Natuurstudie	11
3.4.2	Natuureducatie	13
3.4.3	Natuurbescherming	14
3.5	Gezelligheid	18
4	Jaarplan 2024	18
4.1	Organisatie	18
4.2	Plannen Natuurzaken	20
4.2.1	Natuurstudie – Cor Nonhof	20
4.2.2	Natuureducatie – Marijke Heijne	21
4.2.3	Natuurbescherming – Natuurbeheer – Natuurontwikkeling	22
4.3	Gezelligheid	24
5	Begroting en huishoudelijke zaken	24
5.1	Begroting	24
5.2	Verkiezingen en benoemingen	26
5.3	Leden	27
5.4	Lijst van bezittingen	28
5.5	Teams	30
5.6	Nieuwe projecten	35
5.6.1	Jaarthema 2024: Schoner water – team Educatie	35
5.6.2	Groene Strand 2024	37
5.6.3	Westlandse Bomen zijn goud waard	39
6	06 Huishoudelijk reglement	42
7	05.c GEDACHTEN OVER ORGANISATIE	48
8	05.g GEDACHTEN OVER SAMENWERKEN	53
10	Rondvraag	59

Copyright: Natuurlijk Delfland, februari 2024

Referentie: Jaarverslag 2023 en jaarplan 2024, Natuurlijk Delfland, 2024

Overname van delen van de tekst is toegestaan onder bronvermelding.

Beste leden,

Hierbij word je uitgenodigd voor de ledenvergadering

Datum: 27 februari, 20:00 – 22:00 uur

Locatie: Hotel De Plataan, Doelenplein 10 in Delft.

Als je niet kan komen ontvangen we graag je afmelding en je reactie op deze stukken.

Tot ziens

Geert van Poelgeest

voorzitter

06 – 33 00 17 42

Cor Nonhof

secretaris

1 Opening, vaststellen agenda en mededelingen

2 Verslag vorige ledenvergadering

Onderwerp: Verslag ledenvergadering 20 juni 2022

Deelnemers:

Aad van Uffelen, Paul Blom, Hans Verhagen, Marlies Hanssen, Marjan Halverhout, Elly de Jongh, Herman van Roermund, Jos van Koppen, Kees Mostert, Annemarieke Grinwis, Ondine Kloppenburg, Marijke Heijne, Jos van der Knaap Peter Venema, Lia Claus, Huub van 't Hart, Cor Nonhof (verslag) en Geert van Poelgeest (voorzitter).

1. Opening, vaststellen agenda en mededelingen

Er is bericht van verhindering van: Els Huijvenaar, Heleen Verduijn, Anneke Luyten

Toegevoegd word agendapunt 9: Rondvraag.

2. Verslag vorige ledenvergadering

Verslag 20 juni.

3. Verslag 2022

- 3.1 Verslag Organisatie wordt goedgekeurd.
- 3.2 De kascommissie leest haar verslag voor en geeft het advies aan de vergadering om décharge te verlenen voor het gevoerde financiële beleid. De vergadering gaat daarmee akkoord.
- 3.3 De financiële resultaten van de onderdelen Organisatie en Projectorganisatie worden conform aan de respectievelijke reserves toegevoegd.
- 3.4 Verslagen natuurhistorische zaken wordt goedgekeurd.

4. Jaarplan 2023

- 4.1 Plan Organisatie wordt goedgekeurd.
- 4.2 Plannen Natuurhistorische zaken worden kritisch besproken. We zullen extra aandacht geven aan de verduurzaming van woningen en wat dat betekent voor vleermuizen en gierzwaluwen. Het blijkt ook dat een paar doorlopende activiteiten niet expliciet vermeld zijn; dat wordt aangepast.
- 4.3 Plan voor Gezelligheid wordt goedgekeurd.

5. Begroting en huishoudelijke zaken

- 5.1 De begroting voor 2023 wordt goedgekeurd, waarbij de nieuwe projecten besproken worden. Dit zijn: Jaarthema 2023 Biodiversiteit (onder punt 6.1 van de agenda) en Teams Groeien en Bloeien (punt 6.2).
- 5.2 Verkiezingen en benoemingen
Naast Jos van Koppen en Marlies Hanssen wordt door de vergadering Peter Venema aan de kascommissie toegevoegd.
Men is akkoord dat het bestuur een vertegenwoordiger naar Vertegenwoordigende Vergadering stuurt.
Huub van 't Hart treedt terug als bestuurder en er staat geen vervanger op. Cor Nonhof wordt herkozen als bestuurslid.
Jos van Koppen is bereid voor één jaar Buitengewoon Bestuurder te zijn en de vergadering gaat daarmee akkoord.
- 5.3 Leden; ter kennisgeving.
- 5.4 Lijst van bezittingen; ter kennisgeving.

6. Nieuwe projecten

Deze zijn bij de begroting goedgekeurd.

7. Huishoudelijk reglement

De aanpassingen ten opzichte van de vorige versie worden besproken en het reglement wordt aangenomen.

8. Gedachten over Natuureducatie

Het stuk wordt besproken en aangenomen.

9. Rondvraag en sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt en de voorzitter sluit de vergadering.

3 Verslag 2023

3.1 Organisatie

Bestuur

In de coronatijd zijn we met 100 leden gegroeid, deze groei kreeg in 2023 een iets rustiger vervolg en we hebben nu de grens van 500 leden gehaald.

Waar we een enorme sprong voorwaarts hebben gemaakt is het instellen van het concept Teams, of te wel een groep leden die zich rond één onderwerp groeperen om onze doelen na te streven en de vereniging te versterken.

We hebben nu zestig teams. We onderscheiden de volgende typen:

- soort
- biotoop
- gebied
- organisatie

Elk team geeft antwoord op de volgende vragen

- Wat leeft er? (natuurstudie)
- Hoe brengen we onze passie over? (natuureducatie)
- Hoe beschermen en ontwikkelen we de natuur (natuurbescherming en natuurontwikkeling)
- Hoe versterken we de vereniging? (organisatie)

Zeer bijzonder was het organiseren van de cursus Natuur Totaal om kader voor onze vereniging op te leiden. De cursus is volledig geslaagd en drie deelnemers hebben zich voor een bestuursfunctie aangemeld.

Op 19 maart is een inspiratie dag georganiseerd voor de coördinatoren van de teams. Ons jaarthema Biodiversiteit stond hierbij centraal. Tijdens deze sessie is gekeken hoe zoveel mogelijk teams zouden kunnen bijdragen aan het verhogen van de biodiversiteit op de door ons beheerde gebieden. Het doel van deze organisatieontwikkeling bijeenkomst was tweeledig:

- dat de teams zich bezig gingen houden met alle drie de pijlers van de vereniging: natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming
- dat de teams onderling meer gingen samenwerken

In de loop van het jaar zijn vele plannen voor onze gebieden tot uitvoer gebracht of ingediend bij gemeenten. Een goed voorbeeld van samenwerking en het toepassen van de 3 N's is de Heemtuin Molenvlietpark.

Op 4 maart mocht Cor Nonhof van Natuurlijk Delfland van gedeputeerde Potjer een prijs in ontvangst nemen tijdens de Weidevogeldag aan het begin van het weidevogelseizoen.

Het bestuur heeft negen maal vergaderd. Zoals voorgenomen is er in augustus niet vergaderd, maar de vergaderingen in juli en oktober konden onverwacht ook niet plaatsvinden. Afgelopen jaar heeft het bestuur drie projecten en een cursus goedgekeurd, er zijn negen cursussen of projecten afgesloten. Ook heeft het Organisatiehandboek de nodige aandacht gekregen.

We zijn een werkgroep van Duinbehoud en van de landelijke soortenorganisaties Zoogdierverseniging, Ravon, Floron en de Mycologische Vereniging.

Het bestuur met het jaar van aftreden (tussen haakjes jaar van aantreden) bestaat uit:
2024 Geert van Poelgeest (1985), voorzitter
2028 Cor Nonhof (2013)

Fotoarchief – Geert van Poelgeest

Er zijn flink wat foto's binnen gekomen, de meeste worden in de Nieuwsbrief gepubliceerd.

Publicaties – Geert van Poelgeest

Vereniging

- Veldbericht nummer 151 - 154
- Nieuwsbrief 175 - 222
- Powerpoint Terugblik 2023

Natuurstudie

- Afname padden adviesrapport
- Biodiversiteit Kindertuin De Boterbloem, Kinderboerderij Tanthof en Waterspeeltuin Tanthof
- Ecologisch maaibeleid Westland 2023
- Gierzwaluw telling Naaldwijk 2023
- Gierzwaluwen in Westland 2023
- Maaibeheer Duinzicht
- Maaien Hammenpoort
- Poelzone, Groene Schakel en Boomstamoevers 2023
- Vegetatie weidevogelkerengebied Commandeurpolder 2023
- Ruigte Abtswoudse Bos 2023
- Weidevogels in Midden-Delfland

Natuureducatie

- Jaarthema 2023 Biodiversiteit met informatiebrieven over: gewone pad; paardenbloem en bezoekers; zweefvliegen; egel en Kennisdocument Egels in de tuin.
- Speurtocht Bomen

Natuurbescherming

- Paddentrek 2023
- Hammenpoort, een groene oase in de TU-wijk
- Zienswijze Ontwerp Bestemmingsplan Pasgeld West
- Zienswijze Gele Scheikunde
- Zienswijze Voorontwerp Bestemmingsplan Pasgeld Oost
- De Hammenpoort 2022 een groene oase in de TU wijk

Zie voor alle uitgaven <https://delfland.knnv.nl/publicaties/>

ARBO – Cor Nonhof

Van al onze activiteiten is een risico-inventarisatie gemaakt en gekeken wat de huidige maatregelen zijn om die te verminderen. Er is een inventarisatie gehouden hoe in de praktijk een en ander uitpakt.

Media en PR – Geert van Poelgeest

Wij gebruiken onze website, facebook, X en Instagram als mediakanalen

- Website: <https://delfland.knnv.nl>
- Facebook: Natuurlijk-Delfland (2023: 903 vind ik leuk; 2022: 722 vind ik leuk; 2021: 593 vinden het leuk)
- <https://www.instagram.com/knnvafdelingdelfland/> (2023: berichten 554, volgers 918; 2022: 651 volgers; 2021: 298 volgers; 2020: 281 volgers)
- X: 520 volgers
- Webcam slechtvalk op terrein TU Delft

De kraam heeft gestaan op:

- Open dagen in het Melarium

Er zijn 69 persberichten verstuurd (83 in 2022 en 60 in 2021)

Elke maand heeft een advertentie in Delft op Zondag gestaan.

Eigendommen

De afdeling koopt regelmatig apparatuur en gereedschap. In de bijlage zijn deze opgenomen.

Gezelligheid

Er zijn twee vaste activiteiten: de Nieuwjaarbijeenkomst en elke maand het Natuurcafé in het Melarium.

Stagiaires – Tanja Verbeeten en Geert van Poelgeest

Er waren geen stagiaires

KNNV, gewest Zuid-Holland – Geert van Poelgeest

Er waren geen activiteiten, behalve dan dat er een actieve Appgroep Natuurbescherming is met deelnemers van diverse afdelingen.

Ledenadministratie – Els Huijvenaar

Het ledenaantal

2016 307

2017 267

2018 301

2019 316

2020 359

2021 416

2022 495

2023 493

Vertegenwoordigende vergadering (VV) 2023 en Beleidsraad (BR) – Geert van Poelgeest

VV

Op 22 april heeft de Vertegenwoordigende Vergadering in Assen plaatsgevonden.

Het woord Natuurhistorisch in de naam van de vereniging is vervangen door kortweg Natuur.

De belangrijkste wijzigingen in de statuten zijn:

HET DOEL

Artikel 2

De vereniging heeft als doel:

- a. het vermeerderen van de kennis van de natuur in de ruimste zin in alle toepasselijke biotopen en het verbreiden van deze kennis, in het bijzonder in Nederland doch ook daarbuiten.
- b. het aankweken van de belangstelling voor en liefde tot de natuur, in de eerste plaats onder haar leden doch ook buiten de vereniging;
- c. het bijdragen aan natuur- en landschapsbescherming in de ruimste zin van het woord, in de openbare ruimte, natuurgebieden en leefomgeving van mens en dier, in alle biotopen, in het bijzonder in Nederland doch ook daarbuiten.
- d. het inzetten van wettige middelen en meer speciaal het aantekenen of indienen van bezwaar en beroep door de vereniging woord en of geschrift. Zowel op administratiefrechtelijk als op strafrechtelijk gebied tegen rechtshandelingen die in strijd zijn met wat de vereniging nastreeft in geheel Nederland, op landelijk, regionaal en lokaal niveau.

HET BESTUUR: ZIJN SAMENSTELLING

Artikel 11

9. In geval van ontstentenis of belet van een bestuurder zijn de andere bestuurders of is de andere bestuurder tijdelijk met het bestuur van de vereniging belast. In geval van ontstentenis of belet van alle bestuurders of van de enige bestuurder is de persoon die daartoe door de vertegenwoordigende vergadering wordt benoemd, tijdelijk met het bestuur van de vereniging belast.

Het laatst punt heeft Natuurlijk Delfland nu via het Huishoudelijk Reglement geregeld, maar moet in de statuten worden opgenomen.

Op 18 november is tegelijk met de Beleidsraad een extra VV gehouden om een nieuw bestuurslid te kiezen (Gerard Nijssen).

Beleidsraad

Op 18 november is in Utrecht de BR gehouden

Beleidsplan van het landelijk bestuur onder voorzitter Theo Briggeman:

- Met Theo is er een andere wind gaan waaien in de landelijke KNNV: projectmatig en actief optreden
- Evaluatie PR campagne Week van de Veldbiologie: was een succes
- Presentatie inspiratiedag: opzet cursus, opzet onderzoeksrapport (leuk, het is dezelfde indeling die in ons hoofdstuk Publicaties staat)
- Ideeën voor onderzoek bij paddenstoelen, planten, korstmossen die veelal uitmonden in beheeradviezen

Financiën

Verlies en winst

2023	BRUTO		NETTO	
NAAM REKENING	UITG.	INK.	UITG.	INK.
Contributie	129	15.235		15.106
Contributie Afdracht	10.743		10.743	
Sponsor/Donatie		396		396
Rente		353		353
Organisatiekosten	3.119	201	2.918	
Veldbericht Nieuwsbrief	437		437	
Reservering Lustrum	500		500	
Reservering Investerings	400		400	
Op- en afwaarderingen	1.800		1.800	
Onvoorziene Kosten Inkomsten	356	1.216		860
Public Relations	3.178		3.178	
Natuurstudie	1.828	1.028	800	
Natuureducatie	768	360	408	
Natuurbescherming	4.909	18.903		13.994
Melarium	114		114	
Winkel	809	999		190
Tentoonstellingen		150		150
Resultaat Projecten en Cursussen	909	9.331		8.422
Toekenning Projecten en Cursussen	5.200		5.200	
Resultaat	12.974	(Winst)	12.974	(Winst)
Totalen	48.172	48.172	39.471	39.471

Toelichting inkomsten

Onvoorziene Kosten Inkomsten

Vorig jaar moesten we plotseling rioolrecht en WOZ-belasting gaan betalen als gebruiker van het Melarium. Dat is nu teruggedraaid en kregen we geld terug.

Natuurbescherming

We hebben onverwacht veel geld verdiend met onze werkzaamheden in het groen.

Toelichting uitgaven

De organisatiekosten zijn hoger uitgevallen dan verwacht, omdat de vereniging administratieve ondersteuning heeft ingekocht ter waarde van € 1200.

De PR-kosten waren hoger dan begroot, omdat onverwacht het abonnement op de advertenties in Delft op Zondag doorgezet werden.

Balans

NAAM REKENING	DEBET	KREDIT
Triodos Rekening courant	4.702	
ASN Spaarrekening	58.067	
Debiteuren	10.621	
Toegezegde Opdr en Subs	8.500	
Voorschotten		
Te ontvangen rente		
Winkelinventaris	3.113	
Investeringsfonds	910	
Lustrumfonds		1.500
Eigen Vermogen Organisatie		23.547
Projecten		15.169
Cursussen		0
Acties		1.503
Fonds Projecten en Cursussen		31.219
Resultaat Vereniging	(Winst)	12.974
Totaal	85.913	85.913

Toelichting balans

Het onderdeel organisatie heeft in 2023 een winst behaald van € 9.752 bij een omzet van € 30.189. Het eigen vermogen van de organisatie voldoet aan de eis dat het minimaal de helft van de omzet moet zijn.

Op- en afwaarderingen

OMSCHRIJVING	DEBET	KREDIT
Afwaardering winkel- & kraaminventaris		1.800
Eindsaldo:		3.113

Lopende projecten, cursussen en acties

NAAM REKENING	DEBET	KREDIT
P2018.09 Chilipad 10 jaar onderhoud		7.400
P2021.14 Initiatiegroep Westland		318

NAAM REKENING	DEBET	KREDIT
P2021.05 Groene Strand		2.985
P2022.11 Jaarthema 2023		1.900
P2022.08 Timmeren voor natuur		2.255
P2022.14 Help de padden		319
P2023.03 Woudtse Tuin	7	
A2020.01 Watergat		1.435
A2021.01 Pasgeld		433
A2023.01 Assimilatiebelichting	365	

Resultaat vereniging (balans) en organisatie en projecten (VW)

RESULTAAT	REALISATIE	BEGROTING
Organisatie	9.752	- 2.320
Projecten, Cursussen en Acties bruto	8.422	
Waarvan naar eigen nieuwe projecten	- 5.200	- 7.200
Projecten, Cursussen en Acties netto	3.222	
Te verdelen resultaat	12.974	

3.2 Verslag kascommissie en décharge bestuur

Jos van Koppen, Marlies Hanssen en Peter Venema controleerden de kas.

3.3 Bestemming resultaat

Het voorstel is om de behaalde resultaten door de organisatie (€ 9.752) en de projectorganisatie (€ 3.222) zoals behaald, dus zonder herverdeling, toe te kennen aan het Eigen Vermogen Organisatie respectievelijk het Fonds Projecten en Cursussen.

3.4 Verslag natuurzaken

3.4.1 Natuurstudie

Natuurwaarnemingen – Geert van Poelgeest en Cor Nonhof

In het werkgebied van Natuurlijk Delfland zijn op

12 januari 2024: 656.897 waarnemingen met 8.079 soorten gemeld

2 januari 2023: 253.008 waarnemingen met 4.758 soorten gemeld

15 januari 2022: 1.975.784 waarnemingen met 6.377 soorten gemeld

28 januari 2021: 521.889 waarnemingen met 7.149 soorten

Het aantal deelnemers aan <https://knnvdelfland.waarneming.nl>

12 januari 2024: 64 personen

2 januari 2023: 59 personen

15 januari 2022: 58 personen

28 januari 2021: 60 personen

Volgens plan

- Team Planten: 6 kilometerhokken zijn gestreept voor Floron.
- Monitor van de Poelzone, Groene Schakel en twee natuurvriendelijke oevers in de 's-Gravenzandse Bosjes tussen Monster en 's-Gravenzande heeft plaatsgevonden.
- Studiegroep 1134: Er wordt gewerkt aan een publicatie over de waterstaat in Delfland van 1000 – 1400.
- De gierzwaluwen in Westland: In totaal zijn er 343 nestplaatsen.

- Team Vissen: In 2023 zijn we negen avonden op pad geweest binnen ons werkgebied om sloten te inventariseren:
 - o Als we de omstandigheden bekijken van de diverse locaties waar we dit jaar geschept hebben met het Team Water zijn er wel een aantal dingen die opvallen.
 - o Op alle locaties vingen we grote aantallen Amerikaanse rivierkreeften, een blijvende plaag die voorlopig nog niet overgaat, inclusief alle schade die ze aanrichten.
 - o Het ontbreken van waterplanten op veel locaties; mogelijke oorzaken: slechte waterkwaliteit, rivierkreeften en te rigoureuze schonen van de bodems door beheerders.
 - o Steeds meer exotische grondels in ons gebied; vroeger vingen we ze alleen in de Schie, maar nu zitten ze overal tot in de kleinste sloten. Mogelijke effecten hiervan zijn nog niet helder. Onze inheemse rivierdonderpad krijgt het moeilijk.
 - o In totaal hebben we 17 verschillende soorten gevangen, waarvan 5 exoten.
 - o Kleine modderkruipers en tiendoornige stekelbaarzen komen op de meeste locaties voor.
 - o Leuk resultaat: het vangen van twee juveniele Europese meervallen.
 - o In het najaar gaan we nog met zaklampen vissen in de binnenstad van Delft.
- Team Paddenstoelen: We zijn enige tientallen keren op paddenstoelexcursie geweest binnen ons werkgebied en daar net buiten. Samen met de Nederlandse Mycologische Vereniging, de KNNV den Haag en KNNV Zoetermeer is er een Zwamdag georganiseerd in de Papaver voor alle paddenstoelgroep in Zuid Holland. Voor de eigen leden was er een gratis cursus microscopie.
- Team Zoogdieren: Nacht van de vleermuis; BuBo-onderzoek (bunzing & boomarter); op twee plaatsen hebben we een boomarter gezien op de camera's. We hebben nog geen bunzing gezien.
- Zoomlezing egel; braakbalonderzoek voor de zoogdiervereniging.
- Team Water: Zoom over kroos; presentatie haften; onderzoek gedaan naar de waterkwaliteit door waterdieren te determineren aan de hand van de biotische index. Over het algemeen hebben wij in ons werkgebied een matige kwaliteit water.
- Vlindermonitor (Leo Poot): Het is bijzonder slecht vlinderjaar geweest, ik denk dat ik zo'n 50% minder vlinders heb geteld dan in vorige seizoenen. De verslagen van het monitoren Abtswoudse bos en Woudtse bos volgen in de komende maanden. Inventarisatie nachtvlinders in de Kandelaarhoek is afgerond, verslag volgt ook in het voorjaar.
- De graslanden in het golfterrein Duinzicht zijn geïnventariseerd en daar is een maaiadvies op gebaseerd.

Niet gerealiseerd

Alle plannen zijn uitgevoerd.

Extra gerealiseerd

De ruigte in het Abtswoudse Bos is opnieuw geïnventariseerd.

Team Insecten is gestart.

RAVON en Zoogdierenvereniging – Geert van Poelgeest en Marijke Heijne

Onze resultaten van de paddentrek en van het vissen zijn aan RAVON gestuurd.

3.4.2 Natuureducatie

Team Natuureducatie – Marijke Heijne

Uitleg waarneming.nl; gezinsactiviteit wat zweeft daar (met een mobiele speurtocht Zweefvliegen); egeldag; de dag van de Biodiversiteit; Veldbiologiedag; bijenworkshop; workshop Vogels in de tuin; faunatrappen aangeboden.

Het Team Bomen heeft een e-mailadres Ga in gesprek met Essie. De boom staat op het terrein van de kinderboerderij Tanthof.

Op initiatief van een oud leerkracht, Militza Vink van de Jac. P. Thijsseschool, heeft Natuurlijk Delfland twee plantenbakken op het plein voor station Delft Campus beplant en gaat deze onderhouden.

Het Melarium – Marijke Heijne en Geert van Poelgeest

Dagelijkse openstelling van de deur (door Henri van het Artcentre, bedankt daarvoor). Verschillende vergaderingen en bijeenkomsten van leden en niet-leden.

Eenmaal per maand is er een natuurcafé voor leden en niet-leden. Met verschillende thema's zoals soortgroepen, biodiversiteit, gallen, bodemleven en insecten.

Excursies

- Twee wandelingen zoals de negentiende-eeuwse dichter Hendrik Tollens deze gelopen zou kunnen hebben.
- Passie voor grassen: op donderdag 31 augustus op NPO2 rond 19:00 uur waren in het tv programma Binnenste Buiten grassen in beeld. In deze uitzending vertelden Cor Nonhof (secretaris Natuurstudie) en Geert van Poelgeest (voorzitter), beiden van Natuurlijk Delfland, over hun passie voor grassen.
- Een excursie naar de moerbei uit 1707 in Hofje van Pauw in Delft
- Nacht van de Vleermuis 2023
- Een excursie naar de biodiversiteit in de TU-wijk.
- Nacht van de Nacht.
- Eindejaars Plantenjacht.
- Maak kennis met de Heemtuin Molenvlietpark

Cursussen en workshops

Natuur Totaal: een kadercursus om kennis te maken met Natuurlijk Delfland in al haar aspecten.

Projecten

Groene strand (Anna Kreffer). Er zijn drie teams: zwerfafval, gidsen en inventarisaties.

Tijdens een bijeenkomst op het strand van Monster is de Groene Wimpel aan de gemeente Westland uitgereikt als erkenning dat het strand op een groene manier wordt beheerd. Dit is het resultaat van ons project het Groene Strand. Hierin werken we nauw samen met de gemeente Westland, Zuid-Hollands landschap en de Schoonmoeder van Westland.

Lezing

Zoomlezing Van een Stenentuin naar een Egeltuin.

Tentoonstellingen – Frenk van der Vliet

Er zijn geen tentoonstellingen uitgeleend.

Bibliotheek – Huub van 't Hart

Delen van de bibliotheek zijn in gebruik bij leden.

Leesmap – Joke van der Vliet

Een kleine tien mensen lezen deze map, de map bevat tijdschriften als: De Levende Natuur, Zoogdieren, Duin, Amoeba, Vogels, Zuid-Hollands Landschap, Vlinders, Natuurbehoud, Gierzwaluwen, Het Vogeljaar, Gorteria, Floron Nieuws. Diverse lezers voegen ook een eigen blad toe.

Winkel – Geert van Poelgeest

In elk nummer van de Nieuwsbrief wordt een boek van de KNNV Uitgeverij opgenomen, regelmatig bestellen leden een boek. Ook zijn er diverse gedoneerde boeken via marktplaats verkocht.

Werkgroep Lezingen – Jos van Koppen

12 januari 2023: Jan van IJken 'Planktonium'

9 februari 2023: René van de Velde 'Boomstad Delft'

9 maart 2023: Cor Noorman 'Groenzoom'

13 april 2023 : Ernst Raaphorst 'Onderwaterwereld ...'

12 oktober 2023: Nico Tillie 'Ecocampus'

9 november 2023: Rafaël Martig 'Scholeksters gaan het dak op'

14 december 2023: Kees Mostert 'Into the Arctic'

3.4.3 Natuurbescherming

Van veel natuurbeschermingsactiviteiten is verslag gedaan via de Nieuwsbrief. Hieronder een beperkte greep uit bestaande en nieuwe activiteiten van onze afdeling voor het behoud van de natuur. De nadruk is meer komen te liggen op natuurontwikkeling en toevoegen van biodiversiteit en juridische planprocedures voor het behoud van de steeds schaarser wordende open ruimte in en rond de stedelijke bebouwing.

Padden overzetten – Geert van Poelgeest, André Jongeling, Marijke Heijne, Wouter Muller

Start overzetten:	2 februari 2023 (2022: 9 februari)
Einde overzetten:	van 1 april in Hoek van Holland tot 12 april in Delft op de Middelweg (in 2022 van 1 april tot 15 april)
Aantal overzetdagen:	van 20 tot 36 dagen (2022: van 28 tot 67 dagen)

Totaal aantal amfibieën overgezet dit jaar:	9457 (2022: 9120)	
Waarvan levend overgezet:	8476 = 89% (2022: 91%)	
En waarvan omgekomen in het verkeer:	981 waarvan 733 padden (2021: 528)	
Aantallen overgezet:	levend	dood
gewone pad	6266 (2022: 7033)	733 (2022: 654)
kleine watersalamander	1430 (2022: 854)	201 (2022: 113)
kikkers, voornamelijk bruine kikkers	780 (2022: 423)	47 (2022: 43)
Aantallen amfibieën gered uit Delftse straatkolken in de wijk Tanthof:		
gewone pad	39 (2022: 51)	
kleine watersalamander	10 (2022: 142)	
Kikker	3 (2022: 94)	

Een zoom lezing Help de Padden.

Project Help de Pad – Ondine Kloppenburg

In januari 2023 zijn we gestart met het project “Help de Pad”. Hiervoor is, van alle 23 overzetlocaties in ons werkgebied, in kaart te gebracht wat de extra maatregelen zouden moeten zijn om meer padden, kikkers en salamanders levend hun voortplantingsgebied te laten bereiken. Met hulp van alle locatiecoördinatoren zijn de gewenste maatregelen op plattegronden vastgelegd en met dit als leidraad zijn alle gemeentes bezocht om hen om medewerking te vragen. In 2024 wordt dit project voortgezet.

Natuurbeheer Westland – Bert Bentvelzen tot juli 2023 en daarna Clazien & Ton Koene

Bert is op 1 juli 2023 overleden, er was een bijeenkomst om herinneringen uit te wisselen.

Er zijn 10 knotochtenden gehouden in 's-Gravenzande, Maasdijk en De Lier met gemiddeld 20 knotters.

Natuurbeheer Delft/Midden-Delfland – Huub van 't Hart

Opvallend is dat sinds corona er een toename is van het gemiddeld aantal knotters naar 20 mensen. Alle landschapselementen (geriefhoutbosjes, windsingels, houtwallen, wilgengriend, eendenkooi en boomgaarden) in Delft/Midden-Delfland zijn volgens de geplande cyclus geknot. Langs de Thijsservaart op de TU Campus Zuid is tegelijkertijd met het knotten van de wilgen langs de vaart op de noordoostoever een nieuwe windsingel met schiet-, bos- en katwilg gepoot.

Boomgaarden en Schapenwei Laan van Groenewegen – diverse coördinatoren

De teams hebben hier weer enorm veel werk verzet in het verzorgen van de fruitbomen en op een aantal boomgaarden ook de verzorging van de schapen. In het kader van het

opvoeren van de biodiversiteit zijn allerlei initiatieven genomen met het maken van houtrillen, ophangen van nestkasten, bijenhôtels enz.

Hammenpoort – Marijke Heijne

Onderhoud: fruitbomen, tuincirkel, bijenheuvel gemaakt, inventarisatie bijen en vlechtheg. Het maaien wordt op ons verzoek nu door de aannemer uitgevoerd met een één-assige maaibalk, zodat de drassige natuurvriendelijke slootoevers niet meer worden ingereden door de zware tractor.

Heemtuin Molenvlietpark Ypenburg-Leidscheveen – Ondine Kloppenburg

Het maaibeleid is aangepast, er is geknot en er is een takkenril gemaakt. Er zijn inventarisaties uitgevoerd door het Team Vissen, Team Waterdiertjes en Team Zoogdieren (vleermuizen) en de waterkwaliteit is in kaart gebracht ("Vang de Watermonsters"). De inheemse-plant-cirkels zijn gewied en het zwerfafval is regelmatig verwijderd, ook uit de vijver. Bij de gemeente Den Haag is voor 2024 de bouw van een bijenburcht en een ijsvogelbroedwand aangevraagd. Begin 2024 zullen, op ons verzoek en met ons ontwerp, de plantcirkels aan de noordzijde worden vervangen door struweel gericht op meer vogels.

Boomgaard Buitenplaats Vlaardingen – Bea Keller & Martin Elshof

Om een nieuwe coördinator te vinden is een bijeenkomst georganiseerd. Maak kennis met de boomgaard Buitenplaats Vlaardingen, aan het eind van de bijeenkomst waren er twee coördinatoren.

Klimaatadaptatietuin Kwartelstraat Tanthof – Arnoud van der Meulen

In de tuin Kwartelstraat is gewerkt met een groepje bewoners. Er is een bloeiende straattuin gerealiseerd met zitbanken, takkenhut, composthoop, vijvertje en nestkasten voor vogels en vleermuizen.

Natuurbeheer Rijswijk – Wouter Muller & Emiel Wiegers

Tijdens negen ochtenden zijn de knotwilgen in het Wilhelminapark geknot. Gemiddeld zijn er circa 10 mensen aanwezig. Nieuwe knotploeg in Kruisvaarderspark.

Knotten Maasland – Cor Nonhof

Langs de Trekkade is een deel van de groenstrook tussen het fietspad en de weilanden geknot.

Knotten Delftse Hout/Biesland – Ton Langeveld

Een nieuwe knotploeg is opgericht voor het knotten in de Delftse Hout. Dit team is gestart met het knotten op het Stiltegoed van Josje Duijndam.

Reuzenberenklauwbrigades (RBB) – Geert van Poelgeest

Er zijn brigades actief in het Abtswoudse Bos (Midden, West en Oost), Pijnacker Delfgauw, Pijnacker Tolhek, Wilhelminapark, Ackerdijkse Bos, TU-Delft en Rijkswaterstaat. Er zijn in de periode maart – augustus wekelijks reuzenberenklauw gestoken. Vele honderden exemplaren. Iedere RBB heeft een coördinator.

Gebruikersgroep Bieslandse Bos en Balij van Staatsbosbeheer – Harry Hendriks, plv. Huub van 't Hart.

Harry Hendriks en Huub van 't Hart hebben deelgenomen aan de vergaderingen. De financiering van beheer en onderhoud blijft nog steeds een groot probleem. Belangrijk onderwerp was de behoefte aan een MTB-route. Natuurlijk Delfland ziet een MTB-route als een intensieve vorm van recreatie die in dit gebied niet thuishoort.

Stinzentuin – Hans Verhagen

Met een groep bewoners wordt de Stinzentuin bewerkt en de producten opgegeten

Woudtse Tuin – Jos van der Knaap

Jos heeft gevraagd om dit gebiedje om te vormen tot iets waar mensen de natuur en het landschap kunnen ervaren. Er wordt regelmatig gewerkt om dit mogelijk te maken en een verslag verscheen in de Nieuwsbrief.

Weidevogelpact Midden-Delfland – Cor Nonhof

Er wordt meegedacht over twee nieuwe weidevogelkerngebieden in de Zuid Polder en de Klaas Engelbrechtpolder.

Coöperatie Schiezone – Cor Nonhof

We nemen actief deel in de vormgeving van de coöperatie met Hoeve Ackerdijk en Art Centre Delft en in het onderhoud van het recreatiegebied Ackerdijkse Bos. Ook hier is, net als in Balij/Bieslandse Bos, het probleem dat SBB geen financiering ontvangt voor beheer en onderhoud en dus veel werk neerkomt op vrijwillige inzet.

Zienswijze Ontwerp Bestemmingsplan Pasgeld West – Huub van 't Hart & Annelien de Leur

Onze zienswijze is grotendeels afgewezen door de gemeente. Met de bewonersorganisatie Natuurlijk Pasgeld en ondersteund door de Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland zijn wij in beroep gegaan bij de Raad van State. Tevens is een voorlopige voorziening aangevraagd die 30 januari 2024 voorkomt. Het gaat hier om de bescherming van een kolonie ransuilen met een jaarrond beschermd nest en een winterroestplek, een jaarrond beschermd nest van de sperwer, de bescherming van watervleermuizen, de mogelijke aanwezigheid van de eikelmuis, een omvangrijke boomsingel langs de Lange Kleiweg en alle andere (nog) aanwezige natuurwaarden zoals konijnen, hazen, hermelijn, bosuil enz.

Bezwaren assimilatieverlichting Pijnacker-Nootdorp, Westland en Lansingerland – Huub van 't Hart & Harry Hendriks

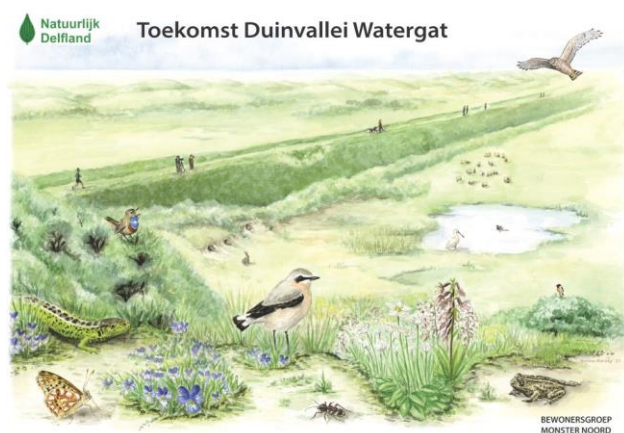
Een tiental tuinders in Pijnacker-Nootdorp, Westland en Lansingerland hebben in mei 2021 een nieuwe maatwerkbeslissing aangevraagd. Dit houdt in een ontheffing van de geldende verlichtingsnorm. Dit is een al jaren bestaande praktijk. Natuurlijk Delfland heeft met steun van de bewonersorganisatie Oud-Delfgauw en de Vereniging voor Natuur- en Milieu Pijnacker bezwaren ingediend. De behandeling van die bezwaren door de omgevingsdiensten heeft lang op zich laten wachten. In een aantal gevallen hebben we beroep bij de Rechtbank Den Haag ingesteld.

Zienswijze Voorontwerp Bestemmingsplan Pasgeld Oost – Huub van 't Hart & Annelien de Leur

Onze zienswijze samen met de bewonersorganisatie Pasgeld Natuurlijk en ondersteund door de Natuur- & Milieufederatie Zuid-Holland op het voorontwerp is door de gemeente afgewezen. Het ontwerp is nu gepubliceerd en daar zullen we op reageren met een zienswijze waarin we ingaan op de argumenten van de gemeente. Kern van onze bezwaren zijn gelijk aan die tegen het Bestemmingsplan Pasgeld West.

Bezwaar Rechtbank Den Haag intrekking omgevingsvergunning stikstof Watergat Monster en beroep Raad van State Bestemmingsplan Watergat Monster – Huub van 't Hart & Annelien de Leur

In deze zaak lopen een aantal juridisch complexe procedures. Kern hiervan is dat Natuurlijk Delfland samen met de bewonersorganisatie Monster Noord en gesteund door de Natuur- & Milieufederatie Zuid-Holland en Stichting Duinbehoud bezwaar maakt tegen de bebouwing van deze duinvallei die direct grenst aan het gebied van de kwetsbare grijze duinen van Natura 2000-gebied Solleveld. Hier ligt een eenmalige en unieke kans om Solleveld uit te breiden en van een extra buffer tegen stikstofdepositie en toenemende recreatiedruk te voorzien. Door natuurtekenares Hanna Haring is een ontwerp gemaakt van de Duinvallei zoals die zich zou kunnen ontwikkelen.

3.5 Gezelligheid

Aan het begin van het jaar was er de Nieuwjaarsborrel, halverwege de Teamdag, En verder is dit door de werkgroep Educatie ingevuld met de Natuurcafé's.

4 Jaarplan 2024

4.1 Organisatie

Bestuur

Het bestuur zal naast het bijhouden van het organisatiehandboek, het goedkeuren van projecten, zorgen voor de nodige gelden, de PR, ledenwerving, contacten onderhouden met bevriende organisaties. Het bestuur zal onze vertegenwoordigers in de bestuursvergadering uitnodigen. De appgroepen verder ontwikkelen.

Het bestuur hoopt dat leden ook de nodige initiatieven ontplooiën, deze zullen zoveel mogelijk ondersteund worden. Ook zoekt het bestuur leden die in het bestuur zitting willen nemen.

Het bestuur heeft het volgende aanbod:

- taken waarin je je kan ontwikkelen of je ervaringen kan inbrengen;
- bestuursleden ondersteunen elkaar;
- je maakt kennis met een breed relatieveld;
- een inwerktraject zal gezamenlijk worden ontwikkeld;
- Er zijn ontwikkelingen geweest in de wetgeving rond verenigingen; er komt een statutenwijziging aan om dat regelen.

Het bestuur zal 11 maal vergaderen op de tweede dinsdagmiddag van de maand. Augustus slaan we over.

Speerpunten voor 2024 zijn:

- De omgevingswet wordt van kracht
- Uitwerken van de behoefte tot meer samenhang in de afdeling.
- Jaartheme Schoner water. Dit thema zien we als een kans tot meer samenhang. We betrekken alle teams die iets met Schoner Water te maken hebben.
- In enkele gebieden schoner water krijgen via natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming.

Fotoarchief – Geert van Poelgeest

Stuur je foto's in van natuurwaarnemingen en mensen in de natuur, want een vereniging verenigt mensen.

Publicaties – Geert van Poelgeest

We blijven doorgaan met publiceren. Leden die hun ervaringen via een publicatie willen vastleggen worden van harte uitgenodigd dit bekend te maken.

ARBO – Cor Nonhof

De inventarisaties en evaluaties en de plannen van aanpak zijn geschreven. Het is nu een kwestie van bijhouden of de werkwijzen nog actueel zijn.

Media en PR – Geert van Poelgeest

- Doorgaan met Veldbericht, Nieuwsbrief, website, persberichten, X, facebook en Instagram, starten met Linked-in. De taakverdeling tussen de communicatielijnen blijft hetzelfde.
- Van Veldbericht zullen 4 nummers verschijnen.
- Veldbericht wil leden met elkaar betrekken door activiteiten van en door leden onder de aandacht te brengen. Kopij van leden blijft dus zeer welkom.
- De PR en de relaties blijven de aandacht houden. Blijf knipsels uit de krant opsturen waarin Natuurlijk Delfland wordt genoemd. Schrijf de naam van de krant en datum in de marge van het bericht. We gaan door met de serie advertenties in Delft op Zondag.
- Wordt volger van onze diverse media
 - o <https://www.facebook.com/pages/KNNV-afdeling-Delfland/524367307641359>
 - o twitter: <http://twitter.com/#!/KNNVafdDelfland>
 - o <https://www.instagram.com/knnvafdelingdelfland/>

Leden die spontaan iets willen organiseren worden naar behoefte ondersteund in PR, geld en adviezen.

Eigendommen – Cor Nonhof

Er zijn steeds aankopen van apparatuur voor onderzoek en gereedschap voor het beheer van knotwilgen en andere houtopstanden. De kosten worden gelegd bij de activiteit waarvoor de aanschaf is.

Stages – Tanja Verbeeten & Geert van Poelgeest

We gaan door met begeleiden van (maatschappelijke) stagiaires.

Vertegenwoordigende Vergadering en Beleidsraad

We bezoeken de Vertegenwoordigende Vergadering en het bestuur is actief in de Beleidsraad.

Kascommissie over 2023

De kascommissie doet verslag over het financiële beheer.

4.2 Plannen Natuurzaken

4.2.1 Natuurstudie – Cor Nonhof

Er zijn inmiddels een groot aantal teams waar leden zich bij aan kunnen sluiten, dit wordt schriftelijke kenbaar gemaakt.

- Team 1134 (Cor Nonhof); de studie gaat door en Cor heeft publicaties in voorbereiding voor tijdschriften.
- Er wordt een coördinator voor het Team Mossen gezocht.
- Werkgroep Lychenen (Karel Gort) van Den Haag; deze is actief in heel Zuid-Holland. Iedereen is welkom.
- Team Planten (Cor Nonhof) gaat in 2024 door met het aantrekken van leden en het organiseren van excursies. Ook de oude activiteit km-hokken strepen valt hieronder. Er moet weer een inventarisatie van de muurflora langs de grachten in Delft plaatsvinden
- Team Water (Marijke Heijne): Aansluiten bij het project “Vang de watermonsters” en doorgaan met onze eigen methode.
- Team Zoogdieren (Marijke Heijne): Verder gaan met vleermuisonderzoek en het BuBo-onderzoek en braakbalonderzoek
- Team Vissen (Frank Herfs): Volgend jaar met het thema water als item, moeten we kijken wat onze bijdrage als team Vissen hieraan kan zijn. We gaan in ieder geval weer scheppen op diverse locaties.
- Team Paddenstoelen (André Jongeling): Ook volgend jaar zullen er veel excursies zijn op maandagochtend en op doordeweekse avonden. Het komende jaar zal er meer aandacht zijn voor determinatie met behulp van een microscoop.
- Team Zwaluwen gaat in het Westland door met het opsporen van nestlocaties en informatie te verstrekken, ook over vleermuizen. Deze komen in de verdrukking door het isoleren van daken en spouwmuren.

Er zijn een aantal activiteiten die niet in teamverband worden uitgevoerd:

- Leden en niet-leden worden gestimuleerd om deel te nemen aan <http://knnvdelfland.waarneming.nl>.

- Vlinders inventariseren (Leo Poot): Dit seizoen continuering monitoren nacht- en dagvlinders Abtswoudse bos en nachtvlinders Woudtse Bos.
- Monitor Poelzone gemeente Westland (Cor Nonhof).

Soortenorganisaties RAVON, Zoogdierenvereniging en Mycologische Vereniging – Geert van Poelgeest, Marijke Heijne en André Jongeling

We vormen een werkgroep van de RAVON, Zoogdierenvereniging en Mycologische Vereniging. We zullen de jaarvergaderingen bijwonen en voeren activiteiten uit.

Biotooporganisatie Stichting Duinbehoud – Geert van Poelgeest

We vormen een werkgroep van de Stichting Duinbehoud.

4.2.2 Natuureducatie – Marijke Heijne

De werkgroep gaat door met het beheer en gebruik van het Melarium.

Jaarthema Schoner Water

Thema Schoner Water met: soort van het seizoen, themadagen en teams die iets met water hebben, actief bij het jaarthema betrekken.

Melarium – Marijke Heijne en Geert van Poelgeest

Melarium blijven faciliteren voor vergaderingen en bijeenkomsten van teams, bestuursvergaderingen natuurcafé's en andere activiteiten. Dagelijkse openstelling zodat het dak bereikbaar blijft. Sociaal toezicht houden op het gebouw. Openstelling door de imkers die in het bijenseizoen minimaal tweemaal per maand aanwezig zijn.

Werkgroep Lezingen – Jos van Koppen

We gaan door met de lezingencyclus in De Papaver samen met IVN Delft e.o. en Vogelwacht Delft e.o..

Cursussen – werkgroep Educatie

Cursus Visherkenning.

Er komt een cursus Strand, dit in samenwerking met de KNNV afd. Den Haag.

De kadercursus Natuur Totaal in 2025 wordt voorbereid

Natuurcafé – Marijke Heijne

Eenmaal per maand een activiteit organiseren. Uitdaging is om meer mensen enthousiast te maken om deel te nemen. Het aanbod is heel laagdrempelig, kennis is niet nodig die kan je opdoen tijdens de bijeenkomsten of je kan er achter komen waar je interesse ligt binnen de vereniging. Het is vooral ontdekken van wat we tegenkomen rond het Melarium.

Tentoonstellingen – Frenk van der Vliet

De tentoonstellingen blijven we aanbieden

Bibliotheek – Huub van 't Hart

Doorgaan met ter beschikking stellen van literatuur.

Leesmap – Joke van der Vliet

De lezers geven de leesmap door aan de volgende op de lijst. De tijdschriften worden verzameld door Joke van der Vliet en in een leesmap gedaan.

Winkel – Geert van Poelgeest

Bestellingen verwerken en in ieder nummer van de Nieuwsbrief wordt een boek gepresenteerd.

4.2.3 Natuurbescherming – Natuurbeheer – Natuurontwikkeling – Huub van 't Hart & Ondine Kloppenburg

Padden – Geert van Poelgeest, André Jongeling & Ondine Kloppenburg

Er zal worden overgezet in Rotterdam Oude Bovendijk, Delfgauw, Delft (zes locaties), Den Hoorn (twee locaties), Hoek van Holland, Leidschenveen, Maasland (twee locaties), Maassluis, Nootdorp (twee locaties), Schiedam (drie locaties), Vlaardingen en Ypenburg. Waar mogelijk zal het draagvlak voor het leefgebied van deze dieren worden versterkt.

Er wordt op vier locaties gemonitord, dit zijn plekken waar weinig padden oversteken of we nog niet weten hoeveel er oversteken. Ook worden putten in Tanthof nagekeken op amfibieën.

Project Help de Pad – Ondine Kloppenburg

Dit project zal worden voortgezet in 2024. Speerpunt: uitklimmogelijkheden uit alle kolken.

Weidevogelpact – Cor Nonhof

Zolang de IODS-subsidieregeling bestaat, zal worden deelgenomen aan het weidevogelpact. Wij werken met name aan het bevorderen van een open landschap.

A4 – Huub van 't Hart

Natuurlijk Delfland richt zich met andere organisaties op de bewaking van de uitvoering van het IODS-convenant en de gevolgen van de voorgenomen uitbreiding. De plannen voor verbreding van de A4 van Rijswijk tot de Ketheltunnel zijn door de stikstofproblematiek voorlopig in de ijskast beland.

Adviescommissie Arboretum–Heempark / Hertenkamp, Frans Coppens

Meedenken en advies geven. Frans heeft gevraagd om een opvolger. Daar wordt nu naar gezocht.

Buytenhouttafel – Huub van 't Hart

We spannen ons samen met de collega-organisaties in voor het behoud van de natuurwaarden en reageren op actuele zaken.

Overleg met Staatsbosbeheer Hof van Delfland – Huub van 't Hart & Cor Nonhof

We overleggen met Staatsbosbeheer een paar keer per jaar over activiteiten in ons hele werkgebied.

Natuurbeheer – Huub van 't Hart & Geert van Poelgeest

Op de locaties in Delft/Midden-Delfland, Westland, Maasland, Rijswijk en Vlaardingen wordt verder gewerkt. Een nieuw project langs de Karitaatmolensloot op de TU Campus Zuid wordt vormgegeven. Het gaat hier om een 1,5 kilometer lange strook weiland en natuurvriendelijke oever plus dijkje. Natuurlijk Delfland is gevraagd om een plan voor inrichting en beheer. De twaalf boomgaarden, eendenkooi, wilgengriend, Hammenpoortnatuurspeeltuin, een Schapenwei en drie tuinen (Stinzentuin, Kwarteltuin en Heemtuin Molenvlietpark) worden onderhouden.

In de nieuwe boomgaard Van Rossempad in Delft moet achterstallig onderhoud worden weggewerkt en nieuwe fruitbomen worden ingeboet.

De Reuzenberenklauwbrigades gaan door met het bestrijden van de reuzenberenklauwen.

Hammenpoort – Marijke Heijne

Doorgaan met het onderhoudsplan.

Heemtuin Molenvlietpark – Ondine Kloppenburg

Beplantingplan struweel aanleveren aan gemeente. Na toestemming van de gemeente een bijenburcht bouwen. Plan voor ijsvogelbroedwand monitoren. Richten op versterken biodiversiteit en schoner oppervlaktewater.

Kinderboerderij Tanthof

We blijven actief in het onderhoud van de Kinderboerderij Tanthof gericht op meer biodiversiteit en natuureducatie.

Actie Duinvallei het Watergat samen met Bewonersgroep Monster Noord

De uitspraak van de Rechtbank Den Haag over het beroep tegen de intrekking van het Beschikking Wet natuurbescherming Stikstof wordt begin 2024 verwacht. De voorbereidingen voor een eventueel noodzakelijk hoger beroep bij de Raad van State worden getroffen, waaronder een contra-expertise verkeerskundig onderzoek. Tegen het Bestemmingsplan Watergat Monster loopt al een beroep bij de Raad van State.

Actie Houd Pasgeld Open en Groen samen met Bewonersgroep Pasgeld

In 2024 is er de zitting van de Raad van State over de voorlopige voorziening Pasgeld West en zal wellicht ook de zitting plaatsvinden over het beroep zelf tegen het bestemmingsplan Pasgeld West. Tevens zal een zienswijze worden ingediend tegen het Ontwerp bestemmingsplan Pasgeld Oost.

Comité Nieuwe Kooltuin – Huub van 't Hart & Geert van Poelgeest

De Duurzame Glastuinbouwlocatie Kooltuinen is door de gemeenteraad aangewezen voor een evaluatie. In 2024 zal worden begonnen met het doortrekken van de Komkommerweg naar de Hoefslag. Onze inzet richt zich op een zo breed mogelijke ecologische zone.

Zienswijze Rotterdam Airport

Samen met andere natuur- en milieuorganisaties werken tegen uitbreiding van Rotterdam Airport, waarbij Natuurlijk Delfland samen met Natuurlijk Rotterdam en Natuurlijk Waterweg

Noord willen dat het alternatief van een sluiting van het vliegveld voor een nieuwe wijk en natuur als variant wordt onderzocht.

4.3 Gezelligheid

Ontmoetingsbijeenkomsten – Diversen

De volgende activiteiten worden georganiseerd:

- De Nieuwjaarsbijeenkomst, bestuur
- De eerste woensdag van de maand het natuurcafé in het Melarium – Marijke Heijne
- Open dag Melarium – bestuur
- Teams – bestuur
- Lentefeest – bestuur
- Presentatie Natuur in 2024 en 2025 – bestuur

Als er ideeën zijn voor andere bijeenkomsten dan hoort het bestuur dat graag.

5 Begroting en huishoudelijke zaken

5.1 Begroting

Inkomsten	Real. 2021	Real. 2022	Begr. 2023	Real. 2023	Begr. 2024
Contributie	11.743	13.634	14.000	15.106	15.000
Donaties	538	920	100	396	100
Rente		5	0	353	300
Winkel	1.370	262	300	190	300
Tentoonstellingen	0	0	0	150	0
Natuurbescherming	5.618	6.497	5.000	13.994	5.000
Uit Lustrumfonds			0		0
Uit Eigen Vermogen Organisatie			-2.320		4.650
Subtotaal Organisatie	19.269	21.319	17.080	30.189	25.350
Uit Fonds Projecten en Cursussen	7.738	4.506	7.200	5.200	5.025
Resultaat Projecten en Cursussen	5.661	8.825		8.422	
Subtotaal Projecten en Cursussen	13.399	13.330	7.200	13.622	5.025
Totaal Vereniging	32.668	34.649	24.280	43.811	30.375

Uitgaven	Real. 2021	Real. 2022	Begr. 2023	Real. 2023	Begr. 2024
Contributie Afdracht	8.319	9.698	10.000	10.743	11.000
Organisatiekosten	917	1.638	1.750	2.918	3.000
Veldbericht	173	146	180	437	450
Melarium	90	105	250	114	250
Natuurstudie	159	477	500	800	5.050
Natuureducatie	-470	721	500	408	500
Gezelligheid	0	242	500	0	1000
Lustrum 2025	0	0	0	0	0
Public Relations	1.983	2.338	2.500	3.178	3.200
Reservering Investerings	400	400	400	400	400
Reservering Lustrum	500	500	500	500	500
Op- en afwaarderingen	-89	455	0	1.800	0
Onvoorziene Kosten	824	349	0	-860	0
Saldo	6.462	4.249	0	9.752	0
Subtotaal Organisatie	19.269	21.319	17.080	30.189	25.350
Toekenning Projecten en Cursussen	10.395	2.006	4.700	2.700	2.000
Jaarthema	2.500	2.500	2.500	2.500	3.025
Saldo	2.851	8.825	0	8.422	0
Subtotaal Projecten en Cursussen	15.746	13.330	7.200	13.622	5.025
Totaal Vereniging	27.540	34.649	24.280	43.811	30.375

Toelichting begroting

Voor de natuurstudie willen we investeren in een warmtebeeldcamera ad € 3.000, drie stereomicroscopen voor gebruik in het Melarium bij diverse activiteiten zoals braakballen uitpluizen ad € 250 per stuk en twee wildcamera's ad € 300 per stuk en met toebehoren ad € 200.

Het Jaarthema 2024 Schoner Water wordt uit eigen middelen betaald. Voor de details, zie de bijlage. Verder heeft het bestuur mandaat om lopende het jaar zelfstandig € 2.000 aan niet gedekte projecten op te starten.

Contributie

Type lid	2023	2024	2025
Gewoon lid	€ 32,25	€ 33,25	€ 36,50
Huisgenootlid	€ 13,25	€ 13,50	€ 14,50
Jeugdlid	€ 17,25	€ 17,75	€ 19,25

Nieuwe grote projecten

We werken aan twee projectvoorstellen waarover we de leden moeten raadplegen:

- Groene Strand 2024 voor de gemeente Westland met een omzet van € 7.550.
- Westlandse Bomen zijn Goud Waard voor de gemeente Westland met een omzet van € 8.150.

Zie de bijlagen voor de details.

BTW

Tot op heden hebben we geen BTW hoeven te betalen, omdat we met een omzet van minder dan € 20.000 meededen met de kleine ondernemersregeling. Tegen die grens hikten we al een tijdje aan, maar nu gaan we daar echt overheen. Dat houdt in dat we voor commerciële activiteiten voortaan BTW moeten gaan rekenen. Voor verenigingsactiviteiten hoeft dat niet.

5.2 Verkiezingen en benoemingen

Kascommissie

Jos van Koppen en Marlies Hanssen hebben beiden nu voor de tweede maal de kas gecontroleerd. Peter Venema deed voor het eerst mee.

Vertegenwoordigers naar Vertegenwoordigende Vergadering en de Beleidsraad.

Het bestuur stelt voor om een lid van het bestuur af te vaardigen; als een lid mee wil, kan dat.

Bestuur

Tijdens de ledenvergadering zal Geert zijn terugtreden als voorzitter aankondigen. Statutair moeten er tussen de drie en zeven leden zijn.

Kandidaat voor het bestuur zijn Annemarieke Grinwis, Ondine Kloppenberg en Piet Makkes. Er is geen kandidaat voor de functie van voorzitter.

Ondine Kloppenburg

Woonplaats Den Haag. Getrouwd met Ruud. Cavia's: Olaf en Ollie.

Begin 2017 ben ik in contact gekomen met Natuurlijk Delfland door het overzetten van padden. In de zomer van 2018 maakte ik kennis met Huub en Geert, waarna ik 's avonds en in het weekend allerlei klusjes ben gaan doen voor de vereniging naast mijn werk als projectleider in de industrie. Toen mijn multidisciplinaire technische projecten eind 2022 waren afgerond vond ik het een mooi moment om mijn tijd alleen nog te besteden aan projecten die direct en indirect méér natuur opleveren: méér groen, méér insecten, méér egels, méér padden en kikkers, enz. enz. En dat doe ik nu met veel plezier bij Natuurlijk Delfland. In de fractie Natuurterreinen van het Hoogheemraadschap van Delfland hou ik mij als commissielid bezig met schoon oppervlaktewater in 2027 (KRW).

Piet Makkes (73 jaar, gepensioneerd), woonplaats Delft. Getrouwd met Tineke.

Na het volgen van de cursus Natuur Totaal heb ik besloten om mij als kandidaat penningmeester aan te melden bij het bestuur. Het doel van de vereniging sprak mij aan hoewel ik een beperkte kennis heb van de natuur. In mijn vroegere werk en als penningmeester van diverse sportclubs heb ik veel ervaring opgedaan met financiën en automatisering van verenigingen.

Annemarieke Grinwis, woonplaats Den Haag-Ypenburg. Getrouwd met Gerrit.

In 2023 lid geworden van Natuurlijk Delfland en in dat jaar de cursus Natuur Totaal gevolgd. Tijdens de cursus besloten om me aan te melden als algemeen bestuurslid. Ik heb 33 jaar gewerkt als milieukundige, achtereenvolgens bij een adviesbureau, de provincie Overijssel en bij de Rijksoverheid. Mijn kennis ligt op het gebied van bodem, afval-, klimaat- en energiebeleid en aanpassing aan klimaatverandering (groen-blauwe oplossingen). Nu wil ik meer buiten zijn en met en in de natuur bezig zijn. Verder ben ik een fervent lange-afstandsfietser en -wandelaar.

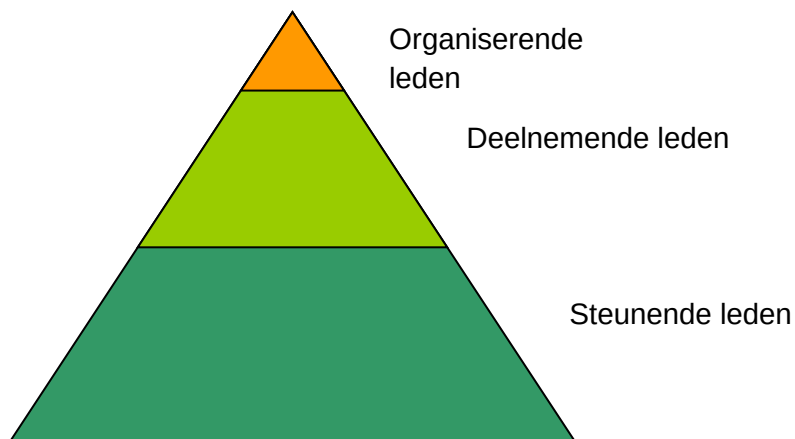
Buitengewoon bestuurder

Wettelijk dient de algemene vergadering jaarlijks een persoon te benoemen, die in geval van ontstentenis of belet van alle bestuurders, de bestuurstaken waarneemt en binnen een maand een algemene ledenvergadering bijeenroept, te houden binnen twee maanden na het ontstaan van die situatie, die in de vacatures voorziet. Jos van Koppen is nu die functionaris.

5.3 Leden

We herkennen de volgende leden

1. Organiserende leden, deze geven sturing
2. Deelnemende leden, deze geven bezieling
3. Steunende leden, deze geven erkenning

Het bestuur ontvangt heel graag initiatieven, voorstellen en ervaringen van leden ter versterking van onze doelen en vereniging.

5.4 Lijst van bezittingen

8 januari 2024

Bezittingen

Adressen leden
Adressen Pr
Archief natuurgebieden
Batdetector
Batdetector Echo meter Touch 2 android
Batdetector, 2 stuks
Beamer en Laptop
Bibliotheek
Bodywarmer
Braakballenset
Computer
Computer
Computer Acer
Computer Coolmaster
Computer Dell
Computer Vtech+
Computerprogramma AqMad
Computerprogramma CorelDraw X4 & X8
Computerprogramma FLOR
Computerprogramma Office 2007
Computerprogramma SynBioSys
Computerprogramma Turboveg & Associa
Dia- en fotoarchief
Diaprojectiescherm
Diaprojector
Educatieve materialen (b.v. dvd's)
EHBO-tas
Externe Harddisk WD & ???
Fototoestel
Fototoestel Canon
Geleidbaarheids- en pH-meter
Gereedschap berenklaauw
Gereedschap stokknipper (1)
Gereedschap stokzaag (1)
Gereedschap, twee ladders
Gereedschap; accukettingzaag
Gereedschap; accubosmaaier
Gereedschap; accumaaier
Gereedschap; handgereedschap, ladders diverse soorten
Gereedschap; onkruidsteker, groot, 2 stuks
Gereedschap; steekschoppen
Gereedschap; zagen en takkenscharen
Gereedschap; zagen, snoeischaren en takkenscharen

Wie is de beheerder?

Els Huijvenaar
Geert van Poelgeest
Huub van 't Hart
Marijke Heijne
Marijke Heijne
Marijke Heijne & Geert van Poelgeest
Geert van Poelgeest
Cor Nonhof
Marijke , Geert en Bert
Marijke Heijne
Marijke Heijne
Geert van Poelgeest
Geert van Poelgeest
Geert van Poelgeest
Huub van 't Hart
Geert van Poelgeest
Cor Nonhof
Cor Nonhof
Cor Nonhof
Geert van Poelgeest
Cor Nonhof
Cor Nonhof
Geert van Poelgeest
Geert van Poelgeest
Geert van Poelgeest
Geert van Poelgeest
Wouter Muller
Secretaris
Geert van Poelgeest
Huub van 't Hart
Cor Nonhof
Cor Nonhof
Dik Ludikhuize
Dik Ludikhuize
Dik Ludikhuize
Huub van 't Hart
Dik Ludikhuize
Kees Haring
Boomgaard Driebergen
Nicoline Veenendaal
Wouter Muller
Huub van 't Hart
Wouter Muller

Bezittingen

GPS
Kraam diversen
Kreeftenfuike
Lampjesbord
Melarium inventaris
Microscoop (Novex) stereo
Microscoop met camera
Microscoop Olympus
Microscoop Zeiss
Microscoopcamera
Microscooplampjes en stekkerblok
Muizenvallen (30 stuks)
Nachtkijker
Natuurbeheer diversen
Padden overzetten diversen
Printer
Publicaties
Schaapskooi Kandelaar
Smartphone
Steenuilenkast
Stereoscoop
Tablet
Telescoopkijker met oculair en statief
Tentoonstelling verhuur
Tentoonstellingen
Thermoskannen
Thermoskannen
Torenavalkkast
Verrekijker Papilio
Videocamera
Visnetten
Vlinderval
Waadpak, 2 ex., man en vrouw
Waarneming.nl
Waarnemingen
Webcam slechtvalk
Wildbewakingscamera
Zaklamp Fenix 7x

Wie is de beheerder?

Cor Nonhof
Marijke Heijne
Marijke Heijne
Frenk van der Vliet
Marijke Heijne
André Jongeling
André Jongeling
Cor Nonhof
Marijke Heijne
Geert van Poelgeest
Cor Nonhof
Marijke Heijne
Marijke Heijne
Huub van 't Hart
André Jongeling
Geert van Poelgeest
Geert van Poelgeest
Huub van 't Hart
Huub van 't Hart
Huub van 't Hart
Marijke Heijne
Huub van 't Hart
Marijke Heijne
Frenk van der Vliet
Frenk van der Vliet
Huub van 't Hart
Wouter Muller
Huub van 't Hart
Huub van 't Hart
Marijke Heijne
Marijke Heijne
Marian Barendtszen
Marijke Heijne
Geert van Poelgeest
Cor Nonhof
Bart Vastenhouw en Ben Lemmers
Marijke Heijne
Marijke Heijne (1 kleine); Frank
Herfs (3 kleine en 3 grote)

5.5 Teams

Type	Teams	Activiteiten	Coördinator	Begeleider
Soort	Bomen Natuurlijk	een Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van bomen	Marianne Zinkweg	Geert
Soort	Gierzwaluwen Westland Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Westland voor studie, educatie en bescherming van gierzwaluwen in Westland	Marco Verschoor	Geert
Soort	Mossen Natuurlijk	een Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van mossen		Cor
Soort	Paddenstoelen Natuurlijk	een Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van paddenstoelen	André	Cor
Soort	Planten Natuurlijk	een Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van planten		Cor
Soort	Ringslang Natuurlijk	Een Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van de ringslang	Marijke	Geert
Soort	Slechtvalk Natuurlijk	Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van slechtvalken	Arnaud van der Berg	Huub
Soort	Vissen Natuurlijk	een Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van vissen	Frans	Cor
Soort	Vogels Natuurlijk	een Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van vogels	Cor	Geert
Soort	Gierzwaluwen Delfland Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Delfland voor studie, educatie en bescherming van gierzwaluwen		Geert
Soort	Insecten Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van insecten	Willemein	Geert
Biotoop	Water Natuurlijk Delfland	Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van waterdieren en hun leefomgeving	Marijke	Geert
Biotoop	Strand Natuurlijk	Een Team van Natuurlijk Delfland en de KNNV Den Haag voor onderzoek, educatie en bescherming van het strand		Geert
Gebieden	Knotten	een Team van Natuurlijk Delfland voor het begeleiden van het knotten van wilgen	Huub	Geert

Gebieden	Knotten Westland Natuurlijk	een Team van Natuurlijk West land voor onderzoek, educatie en bescherming van knotwilgen in Westland	Clazien en Ton	Geert
Gebieden	Knotten Delft Natuurlijk	een Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van knotwilgen	Frank	Huub
Gebieden	Wilhelminapark Natuurlijk	Team Natuurlijk Delfland voor de reuzenberenklauwbrigade en de knotploeg in het Wilhelminapark in Rijswijk	Wouter	Geert
Gebieden	Padden Agnetapark, Natuurlijk	een Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van padden in het Agnetapark		
Gebieden	Boomgaard Zwethzone Natuurlijk	Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van de boomgaard Zwethzone	Dianne	Huub
Gebieden	Abtsgaard Natuurlijk	Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van de boomgaard Abtsgaard	Huub	Huub
Gebieden	Chilipad Natuurlijk	Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van de boomgaard Chilipad	Huub	Huub
Gebieden	Buitenplaats Natuurlijk	Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van de Boomgaard Buitenplaats Vlaardingen	Bea Keller en Martin Elshof	Geert
Gebieden	Veelust Natuurlijk	Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van de boomgaard Veelust	Dik Ludikhuize	Huub
Gebieden	Hammenpoort Natuurlijk, harde kern	Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van de boomgaard Hammenpoort	Marijke	Huub
Gebieden	Hammenpoort Natuurlijk, ondersteuners	ondersteuningsteam van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van de boomgaard Hammenpoort	Marijke	Huub / Geert
Gebieden	Driebergen Natuurlijk	Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van de boomgaard Driebergen	Marjolein	Huub

Gebieden	Kandelaar Natuurlijk	Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van de boomgaard Kandelaar	Huub	Huub
Gebieden	Natuur op KiBoe Natuurlijk	Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van de natuur op de Kinderboerderij Tanthof	Nicoline Veenendaal	Geert
Gebieden	RBB Abtswoudse bos Midden Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Delfland voor de reuzenberenklauwbrigade in het Abtswoudse bos Midden	Anneke en Catharina	Geert
Gebieden	RBB Pijnacker Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Delfland voor de reuzenberenklauwbrigade in Pijnacker	Ton	Geert
Gebieden	RBB Abtswoudse Bos Oost Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Delfland voor de reuzenberenklauwbrigade in het Abtswoudse Bos Oost	Cor	Geert
Gebieden	RBB Abtswoudse Bos West Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Delfland voor de reuzenberenklauwbrigade in het Abtswoudse Bos West	Renske	Geert
Gebieden	RBB TU Campus Natuurlijk	Is een Middin groep die de reuzenberenklauwen steken	Quincy	Geert
Gebieden	Heemtuin Molenvlietpark	Team van Molenvlietpark Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van de boomgaard Heemtuin	Ondine	Huub
Gebieden	RBB Pasgeld Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Delfland voor de reuzenberenklauwbrigade in Pasgeld (Rijswijk)		Geert
Gebieden	Kruisvaarderspark Natuurlijk	een Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van het Kruisvaarderspark in Rijswijk	Emiel	Huub
Gebieden	padden Delfgauw, Natuurlijk	Een Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van padden in Delfgauw	Frank Herfs	Geert
Gebieden	padden HvH, Natuurlijk	Een Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van padden in Hoek van Holland	Jolanda Kostense	Geert
Gebieden	padden LC Natuurlijk	een Team van Natuurlijk Delfland onderzoek, educatie en bescherming van padden	Geert, André en Ondine	Geert

Gebieden	Padden monitor Natuurlijk	Een Team van Natuurlijk Delfland om de padden te monitoren.	Ondine Kloppenburg	Geert
Gebieden	Naaldwijk- Honselersdijk Natuurlijk	een Team van Natuurlijk Westland voor onderzoek, educatie en bescherming van de natuur in Naaldwijk en Honselersdijk		Geert
Gebieden	s-Gravenzande en Heenweg Natuurlijk	een Team van Natuurlijk Westland voor onderzoek, educatie en bescherming in 's-Gravenzande en Heenweg		Geert
Gebieden	RBB Tolhek, Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Delfland voor de reuzenberenklauwbrigade in Pijnacker Tolhek	Ton	Huub
Gebieden	Stinzentuin, Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en beheer van de Stinzentuin in Monster	Hans Verhagen	Huub
Gebieden	Boomgaarden coördinatoren Natuurlijk	een Team van Natuurlijk Delfland voor het begeleiden van het boomgaarden	Dik Ludikhuize	Huub
Gebieden	RBB begeleiders Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Delfland voor de reuzenberenklauwbrigade in het Abtswoudse bos Midden	Geert	Huub
Gebieden	Woudtse Tuin Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en beheer van de Woudtse tuin in 't Woudt	Jos	Geert
Gebieden	Groene Pit Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en beheer van de Tweemolentjesvaart met PIT	Marianne Zinkweg	
Gebieden	Padden Vlaardingen, Natuurlijk	Een Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van padden in Vlaardingen		Geert
Gebieden	GSZ Gids&Monitor Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Delfland voor de educatie en onderzoek op het Groene Strand Zandmotor	Anna	Geert
Gebieden	GSZ zwerfafval Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Delfland voor het verwijderen van zwerfafval op het Groene Strand Zandmotor	Anna	Geert
Gebieden	GSZ Strandbroeders Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van de strandbroeders op het Groene Strand Zandmotor	Anna	Geert
Organisatie	Bestuur Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Delfland die richting geeft aan de vereniging.	Geert	Cor
Organisatie	Natuur Totaal Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Delfland voor de ontwikkeling van natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming	Anneke Luijten	Geert

Organisatie	Kerkpolder Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Delfland voor bescherming van de natuur in Kerkpolder	Huub	Geert
Organisatie	KNNV Natuurbescherming ZH	Een team van de KNNV Zuid-Holland over natuurbescherming	Frans	Huub
Organisatie	Pasgeld Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Westland voor bescherming van de natuur in het Pasgeld in Rijswijk	Huub	Geert
Organisatie	PR Natuurlijk	Team van Natuurlijk Delfland voor PR van vereniging en de activiteiten	Geert	Geert
Organisatie	Team Educatie Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Delfland voor educatie van onderzoek, passie en bescherming van de natuur.	Marijke	Geert
Organisatie	Watergat Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Westland / Delfland voor bescherming van de natuur in Watergat	Huub	Geert
Organisatie	Westmade Noord Natuurlijk	Een team van Natuurlijk Westland / Delfland voor bescherming van de natuur in Westmade	Huub	Geert
Organisatie	Coördinatoren Natuurlijk	Een team van de coördinatoren Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie, bescherming en ontwikkeling van de natuur.	Geert	Huub

5.6 Nieuwe projecten

5.6.1 Jaarthema 2024: Schoner water – team Educatie

1. AANLEIDING

Tijdens een gesprek in het Team Natuureducatie is voor het onderwerp Schoner Water gekozen, omdat hier ook een opdracht in zit. Dat is nog nooit eerder gebeurd.

2. BEGINSITUATIE

Water is een van de vier noodzakelijke levensvoorwaarden (aarde, water, lucht en vuur / energie). Denk daarbij aan drinken (en verdere rol in en op ons lichaam), voedselproductie, natuur, vervoer, recreatie. Zeker in ons gebied is water vanouds zeer aanwezig en daarmee ook de typische biotopen en landschappen die daarbij horen. Bij oppervlaktewater hoort ook de oever, omdat water altijd ingebed is door een oever.

Onze jaarthema's zijn vooral op bewoners gericht om hen voor dit onderwerp te interesseren. De mogelijkheid voor bewoners om water schoon te maken is heel beperkt; denk aan krooscheppen en drijfafval scheppen. Ook voor onze vereniging zijn de mogelijkheden beperkt om oppervlaktewater schoon te maken. Wel kan een ieder er aan bijdragen om het water niet te vervuilen. Dat scheelt trouwens ook geld in het traject na gebruik van water. Degene die daadwerkelijk water schoon kunnen maken zijn het Hoogheemraadschap Delfland (onder andere door vergunnen, handhaven en zuiveren) en de gemeenten (onder andere door voorzieningen voor de afvoer van riool- en regenwater regelen en baggeren).

Er zijn diverse beleidsvoornemens geschreven die zijn geënt op de kaderrichtlijnwater:

- <file:///D:/Eigenaar/Downloads/regionaal-waterprogramma-zuid-holland-2022-2027.pdf>
- <https://www.hhdeland.nl/actueel/nieuwsoverzicht/2023/december/delfland-gkb-realisatie-tekenen/> (natte ecologische zones aanleggen)
- <https://waterbazencheck.nl/> (de wedstrijd is voorbij, echter de vragen passen bij schoner water)
- <https://www.hhdeland.nl/ontdek-werk/leren-water/>
- https://www.gemeentewestland.nl/fileadmin/Gemeente_Westland/site_assets/Wonen-bouwen-en-verbouwen/Water-Klimaatplan-Westland-juli-2019_01.pdf
- <https://www.middendelfland.nl/enquete-denk-ook-mee-over-een-duurzaam-water-en-rioleringsprogramma>
- <https://www.delft.nl/delft-wordt-nog-groener> (Wadi's)
- <https://rijswijk.raadsinformatie.nl/document/7457039/1#search=%22water%22> (Uitvoeringsprogramma 2019-2020)
- <https://www.denhaag.nl/nl/natuur-en-milieu/water-en-bodem/den-haag-en-waterbeheer/> (overzicht waterbeheerders)
- <https://www.denhaag.nl/nl/stadsdelen/leidschenveen-ypenburg/wijkprogrammas-en-wijkagendas-leidschenveen-ypenburg/>
- <https://pijnacker-nootdorp.raadsinformatie.nl/document/9889795/1#search=%22water%22>
- <https://www.lansingerland.nl/direct-regelen/wonen-verhuizen-verbouwen/duurzaamheid/goede-waterkwaliteit-wat-doet-u-zelf>
- <https://www.lansingerland.nl/direct-regelen/wonen-verhuizen-verbouwen/duurzaamheid/lansingerwaterland>

Bewoners kunnen wel rechtstreeks invloed uitoefenen op de overheden bij de verkiezingen door te stemmen op partijen die schoner water actief willen bereiken. Bij de verkiezingen voor het Hoogheemraadschap steunt Natuurlijk Delfland de fractie Water Natuurlijk. Dit is in navolging van de landelijk KNNV. We hebben een vertegenwoordiger in de fractie Water Natuur van het Hoogheemraadschap van Delfland.

Om meer teams bij het jaarthema te betrekken zijn de teams die met water te maken hebben uitgenodigd om met dit jaarthema actief mee te doen. Dus de thema's water, vissen, Natuur Totaal, bomen, paddentrek, PIT.

3. GEWENSTE EINDSITUATIE

Bewoners zijn zich bewust wat hun rol is om water schoon te houden en zijn actief om deze rol te vervullen. Overheden zijn actief om hun waterplannen uit te voeren.

4. ACTIVITEITEN

- Soort van het seizoen benoemen en informatiebrief opstellen en bekend maken
- Evenementen Soort van het Seizoen organiseren die in het Melarium zullen plaatsvinden
- Kikkertrappen verstrekken en (laten) plaatsen
- Lezing Schoner Water en Oevers organiseren
- Tentoonstelling Schoner water samenstellen en gebruiken
- Excursies schoner water, waterdieren, oever en water, vissen met zaklampen organiseren
- Poel Hertenkamp aanpakken in overleg met de gemeente Delft
- Cursus Visherkenning
- Aansluiten bij het project Watermonsters van het Hoogheemraadschap van Delfland
- Handleiding samenstellen Water in en om het Huis,
- Bordjes uitreiken Tuin op de toekomst voorbereiden
- Kroosscheppen en sloot laten adopteren door bewoners,
- De Waterparels in kaart brengen. Bijvoorbeeld de doodlopende sloot in Pasgeld-Oost en onderzoeken waarom die parels beschikken over schoon water
- Proef Sloot Isoleren in overleg met het hoogheemraadschap of gemeenten
- Proef Oevers Baggeren en Schoonhouden in overleg met het hoogheemraadschap of gemeenten
- Onderzoek Emmalaan Delft, waarbij er een vergelijking wordt gemaakt met een eerdere meting
- Egels willen we niet laten verdrinken. We stimuleren egelsnelwegen en maken toegang tot het water via de oevers mogelijk
- Interviews afnemen met overheden waarbij de vraag wordt beantwoord: Hoe staat het met de voortgang om schoner water te krijgen?
- Instellen Klankbordgroep KRW (Kader Richtlijn Water). Nederland en dus ook Delfland moet in 2027 voldoen aan de KRW. Wat is vanaf nu tot dat moment nodig om aan deze wet te voldoen? Bij de start van de KRW geeft het hoogheemraadschap een Klankbordgroep bij elkaar gehaald met water- en natuurorganisaties om maatregelen in kaart te brengen en die was heel succesvol. Het voorstel aan Hoogheemraadschap van Delfland doen om opnieuw zo'n klankbordgroep in te stellen om de vraag wat nu nog nodig is te beantwoorden

5. BEHEERSING VAN HET PROJECT

- *informatie/communicatie*

Wat is de kernboodschap?

Schoner water, voor nu en later.

- *geld*

Kosten	€ 3.900,-
Opbrengsten	€ 875,-
Totaal	€ 3.025,-

5.6.2 Groene Strand 2024

1. AANLEIDING

Op verzoek van het Zuid-Hollands Landschap hebben we in 2022 en 2023 het project Groene Strand Zandmotor uitgevoerd. Het Groene Strand versterkt natuur op stranden en informeert en betreft strandbezoekers hierbij. Deelnemers werken in teams samen aan de doelen van het project. Er zijn al teams voor excursies, zwerfafval rapen, strandbroeders (vogels) en monitoring van de zich ontwikkelende natuur. Het Groene Strand is tot 2024 een landelijk project mogelijk gemaakt door de Nationale Postcode Loterij. De Provinciale Landschappen, Stichting Duinbehoud, IVN Natuureducatie, Stichting Anemoon en Vogelbescherming Nederland voeren het project uit. Het Zuid-Hollands Landschap coördineert het project in Zuid-Holland. Lees meer over het Groene Strand op: www.hetgroenestrand.nl.

In ons project hebben we afgesproken dat we in 2024 willen doorgaan met het project.

2. WAT IS BEREIKT SINDS 2022 EN WAT IS DE BEGINSITUATIE VOOR 2024

- Teams zijn actief rond educatie, strandbroeders, zwerfafval, monitoring; deze bestaan uit circa 30 personen, waarbij een aantal mensen in meerdere teams actief zijn. Via het Team Strand is Natuurlijk Delfland een werkgroep van stichting Anemoon en werken we nauw samen met de KNNV afdeling Den Haag.
- Door de diverse teams zijn materialen gebruikt als hesjes, afval-knijpers, afval-verzameltassen, folders, zoekkaarten, bingokaarten.
- Er is in 2023 een stuk strand afgezet om de bontbekplevier ongestoord te laten broeden met als resultaat dat er drie broedpogingen zijn gedaan.
- In de projectperiode 2022-2023 heeft Natuurlijk Delfland de beschikking gekregen over een Strandkar, een heel mooi middel om de aandacht op het Groene Strand te vestigen.
- via waarneming.nl zijn er vele natuurwaarnemingen gemeld.
- De Groene Wimpel is aan het strand op de Zandmotor uitgereikt; een waardering omdat er aan een aantal criteria is voldaan. Deze wordt voor drie (?) jaar toegekend om daarna weer te worden beoordeeld.

3. GEWENSTE EINDSITUATIE

Bewoners, organisaties en bedrijven zijn zich bewust wat de rol is van het Groene Strand op de Zandmotor en zijn uitgenodigd om zich actief voor het Groene Strand in te zetten. De gemeente Westland ondersteunt waar mogelijk deze activiteit.

4. ACTIVITEITEN

In alle activiteiten worden de volgende vragen beantwoord:

Wat is de aanleiding om de Zandmotor aan te leggen? Welke natuur kunnen we tegen komen? Hoe kan een ieder een rol spelen in en op het Groene Strand Zandmotor?

- Een start- en eindbijeenkomst organiseren, waarbij de deelnemers in een strandtent worden ontvangen en geïnstrueerd
- Zwerfafval handmatig verwijderen
- Excursies / workshops organiseren
- Lezingen houden
- Strand afzetten voor de strandbroeders (groter gebied dan de pilot), hierbij zijn de gemeenten Westland en Den Haag betrokken
- Opruimen deel afzetting
- Aandacht voor rustende vogels en zeehonden; bepleiten van aangeliende honden
- Natuurwaarnemingen melden
- Materialen onderhouden en ontwikkelen. Denk daarbij aan de Strandkar, folders, borden, palen, draad en dergelijke
- Samenwerking met verenigingen, organisaties en ondernemers organiseren, zoals hondenuitlaatservices en strandtenthouders (auto's die rondrijden op het strand)

5. BEHEERSING VAN HET PROJECT

- *informatie/communicatie*

Wat is de kernboodschap?

Het Groene Strand is een plek waar de natuur en mensen elkaar versterken.

- *geld*

Kosten

Arbeid	€ 5.550,-
--------	-----------

Materialen	€ 2.000,-
------------	-----------

Totaal	€ 7.550,-
--------	-----------

BTW 21%	€ 1.585,50
---------	------------

Totaal	€ 9.135,50
--------	------------

Deze kosten worden betaald door de gemeente Westland.

5.6.3 Westlandse Bomen zijn goud waard

1. AANLEIDING

Van de gemeente Westland hebben we de vraag gekregen om een project in te dienen in het kader van het Actieplan Groen Westland – Groen is Goud! Het gaat er met name om **de relatie tussen de bewoners van het Westland en het groen te verbeteren**. Het uiteindelijke doel is met het groen de **biodiversiteit** te bevorderen en aan **klimaatadaptatie** te werken. **Het project richt zich met name op bomen en de waardering daarvan.**

2. BEGINSITUATIE

Westland kent de volgende kernen: Ter Heijde, Monster, Poeldijk, Honselersdijk, Kwintsheul, Wateringen, De Lier, Naaldwijk, 's-Gravenzande, Heenweg en Maasdijk. De kring van elf kernen in het Westland.

In totaal heeft de gemeente Westland ongeveer 47.000 bomen in beheer, klik [hier](#). Deze zijn aan de ene kant **waardevol** en kunnen aan de andere kant als hinder worden ervaren. Deze twee kanten worden bijvoorbeeld belicht in het artikel over [bomen en schaduw op zonnepanelen](#). De actie in 2022 voor een gratis boom was een doorslaand succes in de gemeente.

De gemeente heeft wijkshouwen, waarin bewoners gevraagd worden om ervaringen over hun leefomgeving te delen, maar daarin wordt geen aandacht gegeven aan bomen.

Natuurlijk Delfland houdt zich al vele jaren bezig met bomen. Het gaat om de [waarde](#) van bos en struweel, [onderzoek](#) naar het welzijn van bomen, [acties](#) tegen onterecht kappen en de [veiligheidsrisico's](#) die bomen ook kunnen geven. Ook heeft Natuurlijk Delfland een jarenlange ervaring met natuureducatie in de vorm van excursies, cursussen en lezingen. Voor jaarthema's zijn tentoonstellingen, informatiebrieven, speurtochten, lesbrieven en werkboekjes voor volwassenen, leerkrachten en kinderen samengesteld.

Onze huidige Team Bomen houdt zich intensief bezig met bomen via natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming.

De gemeente Westland wil per jaar 1.000 bomen planten en heeft de plekken geïnventariseerd waar die geplant kunnen worden. De keuze van de plekken en het planten zal door de gemeente uitgevoerd worden en de bewoners zullen hierover door de gemeente worden geïnformeerd. Westland heeft in 2024 subsidie voor groenblauwe schoolpleinen <https://www.gemeentewestland.nl/aanvragen-en-regelen/ondernemen-en-arbeidsmigratie/subsidies/subsidie-groenblauwe-schoolpleinen>. In het verleden waren er op de tuinderijen regelmatig hagen en muurtjes te vinden die de tuinen beschermden tegen de wind.

3. GEWENSTE EINDSITUATIE

Bewoners hebben een grotere betrokkenheid bij bomen. Dit uit zich in kennis over soorten, toepassingen en verantwoordelijkheden. Vele bewoners hebben natuur en bomen sterker in hun hart gesloten. Ze weten wat de gemeente Westland met bomen doet en waarom dat is. Ze voelen zich aangespoord om zelf bomen en struweel aan te planten.

. ACTIVITEITEN 2024

Maken van een jaarprogramma, waarbij verspreid door de diverse kernen en de tijd de onderstaande activiteiten worden georganiseerd:

4.1 Folder: *Welke boom past bij mij*

Bepalen van bomenlijst voor de particuliere tuin. Dit moet een (aantrekkelijk vormgegeven) lijst van soorten zijn, die geschikt is voor een kleine tuin en tegelijk de biodiversiteit vergroot, denk aan insecten en vogels. Het eventuele onderhoud wordt per boom positief beschreven;

de mogelijke nadelen worden in dit perspectief gezet. Denk aan 'de groene sportschool' en milieuvriendelijke tips voor tuinonderhoud ('oma's recept').

De folder zal op A4 formaat worden uitgevoerd, die tot A5 worden gevouwen. De folders worden uitgedeeld tijdens informatiedagen, excursies en andere gelegenheden en zijn verkrijgbaar op strategische locaties. Ook is de folder digitaal beschikbaar.

4.2 Excursies

Elk seizoen zal er een wandelexcursie plaatsvinden, die verspreid door Westland wordt georganiseerd. De excursies zijn geschikt voor jong en oud en nodigen uit om op ieders eigen niveau de waardering voor bomen te vergroten.

Tijdens deze excursies kunnen de volgende onderwerpen aandacht krijgen:

- De huidige stand van zaken en de aantallen bijgekomen bomen in Westland
- De kenmerken van het seizoen en de bijhorende processen in verschillende bomen herkennen (kennis en verwondering)
- Delen van ervaringen tussen deelnemers
- Naar behoefte worden zoekkaarten gebruikt
- Afhankelijk van de doelgroep en plaats worden ook spelvormen ingezet zoals boom voelen met dichte ogen en dan zoeken welke het is
- Per 15 deelnemers is er één rondleider en zullen diverse rondleiders worden ingezet
- De deelnemers melden zich van te voren aan

4.3 Fietstocht

De deelnemers fietsen op hun eigen fiets en er worden twee verschillende fietstochten aangeboden langs beschermde bomen, oude bomen, groene padjes, waterbergingen en ecologische zones. Ook hier melden deelnemers zich van te voren aan. Per fietstocht zijn er minimaal twee begeleiders met een maximum van 20 deelnemers. Voor zorginstellingen wordt een educatieve routebeschrijving gemaakt om bijvoorbeeld per duofiets of scootmobiel te volgen.

4.4 Vraag het de boom

In elke kern wordt een boom voorzien van een QR-code voor informatie en zelfs een e-mailadres, zodat men vragen kan stellen. Het zijn bomen die al het nodige hebben meegemaakt. De vragen worden via de e-mail beantwoord.

4.5 Actie Word een Straatgieter

Een straatgieter adopteert één of meerdere jonge bomen, houdt deze in de gaten en geeft deze naar behoefte water. Naar behoefte ontvangt de straatgieter een duidelijk herkenbare gieter van de actie. Er wordt opgeroepen om af en toe een foto op te sturen.

4.6 Informatiekramen

Verspreid door het jaar en verspreid door Westland worden dagen met informatiekramen georganiseerd al dan niet in aansluiting met een bestaand evenement. Hierbij gaat het om kennis over bomen, plantlocaties verzamelen en een quiz. Er zullen diverse bomen voor in de tuin aanwezig zijn en verdere aankleding.

Bij de informatiekramen worden de volgende activiteiten aangeboden:

- Plant een boom in je tuin

Er kan een boom of struik voor de tuin worden aangevraagd. De keuze is uit een beperkt aantal en er is een plantinstructie. De gemeente koopt de bomen en brengt de bomen bij de bewoners.

- Mobiele speurtochten

Dit is een interactieve en uitdagende vorm van een speurtocht. Er is geen vaste route maar al speurend zijn de opdrachten in de nabijheid van de informatiekraam te vinden. Er wordt

een vorm gebruikt waarbij de deelnemers de antwoorden en ervaringen ter plekke altijd kunnen vinden, waarbij zoveel mogelijk zintuigen worden gebruikt. De opdrachten op A4-formaat worden in een herbruikbare vorm opgehangen.

- **Actie Favoriete bomen**

Bewoners oproepen om hun favoriete boom digitaal te melden met een verhaal, gedicht, lied, foto, tekening, enzovoort. Een selectie wordt in de media gepubliceerd.

Evaluatie

De volgende vragen worden beantwoord:

- Zijn de activiteiten uitgevoerd?
- Wat zijn de resultaten van de activiteiten?
- Project 2025?

5. BEHEERSING VAN HET PROJECT

- *informatie/communicatie*

De kernboodschap is:

Westlandse Bomen zijn goud waard,

- *geld*

Materialen	€ 8.150,-
Arbeid	€ 6.700,-
Totaal	€ 14.850,-
21% btw	€ 3.118,50
Totaal	€ 17.968,50

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/NatuurlijkDelfland
X: NatuurlijkDelfland
facebook: NatuurlijkDelfland
instagram: NatuurlijkDelfland
Youtube: [klik hier](#)

Natuurlijk Delfland

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

6 06 Huishoudelijk reglement

Geldig tot: Ledenvergadering 2025 (wordt elk jaar opnieuw vastgesteld)

Ledenvergadering 2024 (on)gewijzigd vastgesteld
Aanpassingen in **geel** gemarkeerd

Huishoudelijk reglement voor Natuurlijk Delfland

Aanhef

De vereniging Natuurlijk Delfland wordt in dit reglement verder aangeduid als “de vereniging”.

Werkgebied

Artikel 1.

De vereniging beschouwt als haar werkgebied het grondgebied van de gemeenten Delft, Pijnacker-Nootdorp, Midden-Delfland, Westland, Lansingerland en het zuidelijk deel van de gemeente Rijswijk.

Contributie en donatie

(Statuten Artikel 4 & 5)

Artikel 2

- a. Leden betalen aan de afdeling een contributie, waarvan de hoogte door de ledenvergadering van de vereniging wordt vastgesteld.
- b. Huisgenootleden ontvangen niet het verenigingsorgaan en andere van de landelijke vereniging of de vereniging uitgaande geschriften.
- c. Wie zich na 30 juni van enig kalenderjaar als lid heeft aangemeld betaalt over dat kalenderjaar de helft van de geldende contributie.
- d. Ereleden van de vereniging en ereleden van de landelijke vereniging zijn vrijgesteld van de verplichting tot het betalen van contributie.
- e. Donateurs betalen jaarlijks een bijdrage of een bijdrage ineens, waarvan het minimum door de ledenvergadering van de vereniging wordt vastgesteld.

Inning contributie en royerling wegens wanbetaling

(Statuten Artikel 4 & 5)

Artikel 3.

- a. Leden ontvangen de eerste maand van een kalenderjaar een verzoek om de contributie te voldoen, per e-mail of met de post.
- b. Als een lid in gebreke blijft de contributie te voldoen, ontvangt dit lid nog tweemaal een schriftelijke herinnering per e-mail of met de post en vervolgens wordt telefonisch contact opgenomen.
- c. Indien de contributie ondanks de herhaalde verzoeken niet voor of op 1 augustus van het lopende kalenderjaar is voldaan wordt het betreffende lid door het bestuur geroyeerd.

Betalingsbevoegdheid

Artikel 4.

- a. Bestuursleden, alsmede leden met verantwoordelijkheid voor één van de werkgroepen van de vereniging, zijn gerechtigd namens de vereniging die financiële verplichtingen aan te gaan welke in de goedgekeurde verenigingsbegroting zijn voorzien.
- b. Tevens zijn voornoemde functionarissen gerechtigd eenmalig uitgaven te doen die niet in de begroting zijn voorzien en die een bedrag van € 50,00 niet te boven gaan.
- c. Bedragen groter dan € 50,00 en niet voorzien in de begroting mogen niet zonder voorafgaande toestemming van de penningmeester worden uitgegeven. Indien het de penningmeester betreft dient toestemming van de voorzitter te worden verkregen.
- d. Indien de penningmeester geen toestemming verleent kan het verzoek worden ingediend bij het bestuur.
- e. Uitgaven van meer dan € 500,00 die niet in de begroting zijn voorzien dienen vooraf ter goedkeuring in het bestuur te worden besproken.
- f. Projectleiders kunnen binnen de begroting van de goedgekeurde projecten en cursussen uitgaven doen

Beroep

Artikel 5.

- a. Beroep als bedoeld in de artikelen 4 sub 11 en 5 sub 8 van de statuten van de vereniging kan worden ingesteld door middel van een aangetekend schrijven, gericht aan het bestuur van de vereniging, binnen een maand na ontvangst van de mededeling van het bestuur waartegen de betrokkene in beroep wenst te komen.
- b. Het bestuur is verplicht het beroep op de eerst volgende ledenvergadering van de vereniging aan de orde te stellen. Laat het bestuur dit na, dan wordt het beroep tegen de beslissing waartegen het is ingesteld geacht gegrond te zijn.
- c. Indien de betrokkene de wens daartoe schriftelijk te kennen heeft gegeven zal de betrokkene gehoord worden door een commissie van onderzoek, bestaande uit 3 door en uit de ledenvergadering van de vereniging gekozen personen. De commissie van onderzoek brengt op de volgende ledenvergadering van de vereniging verslag uit, in welke vergadering op het beroep wordt beslist. Nalatigheid in deze heeft tot gevolg dat het beroep tegen de beslissing waartegen deze is gericht geacht wordt gegrond te zijn.
- d. Het bestuur van de vereniging deelt de betrokkene de beslissing op het beroep schriftelijk mede.
- e. Gedurende de beroepstermijn en hangende het beroep kan de betrokkene geen aanspraken maken op de rechten welke uit het lidmaatschap voortvloeien.

Quorum

Artikel 6.

- a. Is in het geval bedoeld in artikel 14 sub 1 van de statuten minder dan tweederde deel der leden aanwezig, dan wordt de ontheffing in een volgende algemene ledenvergadering

behandeld. Deze vergadering wordt bijeengeroepen door het bestuur op een termijn van niet langer dan 4 weken.

- b. In deze tweede algemene ledenvergadering wordt de ontheffing een feit, mits het besluit genomen wordt met een meerderheid van tenminste drievierde der geldig uitgebrachte stemmen.
- c. Tot deze vergadering worden de leden opgeroepen zoals in artikel 7 sub 7 van de statuten geregeld is.

Werkgroepen

Artikel 7.

- a. Een werkgroep als bedoeld in artikel 3 sub c van de statuten kan worden opgericht door tenminste zes leden van de vereniging gezamenlijk.
- b. Oprichting kan plaatsvinden voor enig statutair doel.
- c. De werkgroep kan alleen naar buiten treden onder de naam van de vereniging.
- d. De leden van de werkgroep kiezen uit hun midden iemand die verantwoordelijk is voor de organisatorische aspecten en die verantwoording aflegt aan het bestuur.
- e. Alleen leden van de vereniging kunnen lid zijn van een werkgroep.
- f. Een overzicht van ontplooiide activiteiten wordt door de werkgroep ingebracht in het jaarverslag van de vereniging.
- g. Indien het ledental van een werkgroep daalt tot drie of minder kan het bestuur besluiten de werkgroep op te heffen.

Contactpersonen.

Artikel 8.

- a. Het bestuur benoemt en ontslaat voor verschillende delen van het werkgebied van de vereniging contactpersonen.
- b. De contactpersonen overleggen met het bestuur over de onderwerpen die in hun gebied van belang zijn.

Redactie

Artikel 9.

- a. Het bestuur benoemt en ontslaat uit de vereniging tenminste drie leden als redactie voor het verenigingsorgaan.
- b. De redactie heeft tot taak viermaal per jaar het verenigingsorgaan te doen verschijnen.
- c. De redactie bepaalt de inhoud van het verenigingsorgaan, met dien verstande dat mededelingen van het bestuur niet kunnen worden geweigerd.

Vertegenwoordigingen

Artikel 10.

- a. De vereniging wordt vertegenwoordigd in overlegorganen waarin groeperingen met verwante doelstellingen samenwerken.
- b. Het bestuur benoemt en ontslaat uit haar midden een vertegenwoordiger voor een overlegorgaan.
- c. Het bestuur kan zich desgewenst laten vertegenwoordigen door een lid van de vereniging.
- d. De vertegenwoordigers overleggen met het bestuur over de ontwerpen die in hun overlegorgaan aan de orde zijn.

Reglement Projecten en Cursussen

Artikel 11.

Waar hieronder projecten staat, lees ook cursussen en opdrachten.

Een project kan van start als:

- a. Het bestuur akkoord is met het projectvoorstel op de punten inhoud, begroting en dekking
- b. De Ledenvergadering gaat stilzwijgend akkoord als het project winstgevend of kostenneutraal kan worden uitgevoerd tot een omzet van € 5.000,-
- c. Het bestuur mag € 2.000,- in een jaar uit eigen middelen inzetten
- d. Het projectvoorstel wordt aan de leden voorgelegd als de omzet meer is dan € 5.000,- of de € 2.000,- uit eigen middelen te boven gaat

Uitzonderlijke spoed

Artikel 12.

In uitzonderingsgevallen kan het nodig zijn een ledenraadpleging te houden zonder de statutaire termijnen in acht te kunnen nemen. In dat geval kan de raadpleging per e-mail en/of digitale bijeenkomst plaatsvinden. De termijnen worden dan per geval en afhankelijk van de situatie door het bestuur vastgesteld.

Op de eerstvolgende reguliere ledenvergadering komt het punt alsnog op de agenda te staan met terugblik over de gang van zaken.

Tussentijdse vacatures bestuur

Artikel 13.

Bij het tussentijds vacant komen van de functie van voorzitter, wordt een ledenvergadering uitgeroepen om een nieuwe voorzitter te kiezen. Voor de overige tussentijdse vacatures vullen de overige bestuursleden de functies opnieuw in.

Ontstentenis of belet bestuur

Artikel 14.

Wettelijk dient de algemene vergadering jaarlijks een buitengewoon bestuurder te benoemen, die in geval van ontstentenis of belet van alle bestuurders, de bestuurstaken waarneemt en binnen een maand een algemene ledenvergadering bijeenroept, te houden binnen twee maanden na het ontstaan van die situatie, die in de vacatures voorziet.

Wijziging

Artikel 15.

Het huishoudelijk reglement kan worden gewijzigd met inachtnaam van de bepalingen van artikel 13 van de Statuten.

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/NatuurlijkDelfland
X: NatuurlijkDelfland
facebook: NatuurlijkDelfland
instagram: NatuurlijkDelfland
Youtube: [klik hier](#)

Natuurlijk Delfland

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

7 05.c GEDACHTEN OVER ORGANISATIE

Geldig tot: 2028

Ledenvergadering

27 februari 2024

(on)gewijzigd vastgesteld

Je kunt de doelstellingen van onze vereniging op vele manieren nastreven. Wij raadplegen de leden eens in de vier jaar op de punten organisatie, natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming.

GEDACHTEN OVER ORGANISATIE

Inhoud

1. Achtergrond.....	50
2. Missie	50
3. Visie	50
4. Toelichting.....	50
4.1. Relatie tussen bestuur en leden.....	50
4.2. Realiseerbaarheid.....	50
4.3. Inzet eigen organisatie	51
4.4. Financiën	51
4.5. Eigendom.....	51
4.6. Communicatie	52
4.7. Samenwerking	52
4.8. Veiligheid	52

1. Achtergrond

Met deze notitie geven we een beeld hoe wij met de diverse aspecten van de organisatie omgaan. Zodat de organisatie beheersbaar blijft en zich verder kan ontwikkelen om de natuurdoelstellingen in te vullen: onze leden moeten het doen.

2. Missie

De doelen van de vereniging zijn de uitgangspunten voor al ons handelen. We proberen de inspanning voor deze doelen evenwichtig in te vullen; één bepaald doel mag niet de boventoon voeren. We willen een brede natuurvereniging zijn. Geografisch is ons werkgebied richtinggevend, maar het is niet maatgevend.

3. Visie

De missie is de algemene verwoording van de doelen van de vereniging. In de visie geven we aan hoe we deze doelen denken te bereiken. De organisatie heeft daarvoor verschillende mogelijkheden, die in deze notitie zijn uitgewerkt. Het gaat dan vooral om de vragen wat, waarom, wie en hoe.

De volgende uitgangspunten worden behandeld:

1. Relatie tussen bestuur en leden
2. Realiseerbaarheid
3. Inzet eigen organisatie
4. Financiën
5. Eigendommen
6. Communicatie
7. Samenwerken
8. Veiligheid

4. Toelichting

4.1. Relatie tussen bestuur en leden

Het bestuur zet beleidslijnen uit, geeft dus richting en faciliteert de leden. Of zij dat goed doen is kwantitatief af te lezen aan:

- Het aantal leden

En is kwalitatief af te lezen aan:

- De aansluiting van de activiteiten en resultaten van de afdeling bij de doelstellingen en de verdeling van de omvang van de activiteiten daarover
- De effectiviteit van de dingen die de leden doen
- **Het aantal Teams**

Zolang de afdeling voldoende dynamiek bezit, of dit nu komt door bestuur of leden, is er niets aan de hand. Bestuur en leden communiceren dan via de activiteiten. Doen de leden mee, is het een succes. Zo niet, uithuilen en wat anders proberen.

4.2. Realiseerbaarheid

Het feit dat we een relatief kleine vereniging zijn, geeft beperkingen aan de omvang van de activiteiten en projecten waarvoor we ons voor inzetten. Bij het besluit om te starten van nieuwe activiteiten en projecten zal de realiseerbaarheid (menskracht, financiën, risico, etc.) steeds moeten worden meegewogen.

4.3. Inzet eigen organisatie

Het bestuur draagt zorg voor de uitvoering van het beleid dat is uitgezet door de Ledenvergadering. Dit zijn vooral organisatorische uitvoerende taken ten behoeve van de vereniging. De eigenlijke werkzaamheden worden uitgevoerd in **teams** dan wel in projectverband. Het bestuur heeft een voorkeur voor werkzaamheden in projectverband, omdat dit veelal een tijdelijk verband is. De kans op vastroesten wordt hiermee geringer, wat ook leidt dat nieuwe leden of geactiveerde leden eenvoudiger kunnen aanhaken. Grote en complexe activiteiten zetten we projectmatig op. In het organisatiehandboek worden de details gegeven waaraan we de opzet van een project toetsen.

~~Een belangrijk onderdeel van de vereniging is natuurstudie. De kennis daartoe hebben de leden veelal in eigen tijd vergaard.~~ Het kan zijn dat er bij de uitvoering van een project onvoldoende kennis in de vereniging aanwezig is. Het bestuur kan dan een lid op kosten van de vereniging een cursus laten volgen. Hier staat dan een tegen prestatie **tegenover** namelijk de nieuw vergaarde kennis te delen door bijvoorbeeld een excursie leiden of een cursus geven.

4.4. Financiën

Bij de financiën onderscheiden we een vaste en een variabele geldstroom. Tot de vaste geldstroom behoren de contributie (in) de landelijke afdracht (uit), Veldbericht (uit) en organisatiekosten (uit).

De variabele geldstroom is gerelateerd aan de projecten en activiteiten zoals tentoonstellingen. Het uitgangspunt is dat zowel de vaste als de variabele geldstroom, eigenlijk per project of activiteit, minimaal sluitend is.

Daardoor kan de vereniging ook bij het wegvallen van grote projecten zijn activiteiten zonder grote financiële aanpassingen voortzetten. Financiële meevallers uit de projecten worden toegevoegd aan de reserve.

We willen minimaal 50 % van de vaste kosten als reserve hebben en maximaal 50 % van de gemiddelde omzet van de laatste drie jaar. ~~Op basis van de financiële gegevens over 2018-2020 betekent dit een minimale reserve van € 6.000 en een maximale reserve van € 13.000.~~

De reserve wordt gebruikt voor investeringen in de vereniging (bijvoorbeeld PR) of in onderzoeksmiddelen (bijvoorbeeld muizenvallen).

De contributie wordt in principe berekend op basis van de verplichte landelijke afdracht.

Indien de organisatiekosten geen gelijke tred houden met de verplichte landelijke afdracht kan besloten worden om de contributie te ontkoppelen van de landelijke afdracht.

Leden kunnen alleen kosten in het kader van activiteiten of projecten declareren bij de vereniging als daar van te voren een besluit over is genomen. De leden nemen voor eigen risico deel aan de activiteiten van de vereniging.

4.5. Eigendom

Materialen zijn eigendom van de afdeling zijn als:

- ze betaald zijn door de afdeling;
- tijdens een project of activiteit zijn ontwikkeld.

Een overzicht van de bezittingen zijn in de jaarstukken opgenomen. Hierdoor weet iedereen wat we hebben en kunnen ze blijvend worden ingezet voor de afdeling.

Eigendommen kunnen buiten onze organisatie worden uitgeleend, behalve de veldbiologische materialen.

4.6. Communicatie

Iedereen die iets doet in de vereniging kan heel veel doen maar er is één verplichting je moet communiceren.

We onderscheiden de volgende doelgroepen in de vereniging

Gebonden aan de vereniging (leden, donateurs en abonnees; definitie zie statuten)

Niet gebonden aan de vereniging (publiek, pers, overheden, bedrijven en andere natuur- en milieuorganisaties)

Hoe onderhouden wij contact met de personen en organisatie die verbonden zijn aan de vereniging:

Lid: via Nieuwsbrief (alleen per email verstuurd), Veldbericht, Natura, jaarstukken, losse berichten, **via whatsapp** en tijdens de activiteiten.

Donateur: eenmaal per jaar te versturen bericht (jaarverslag/jaarplan voor externen) en Nieuwsbrief.

Abonnee: via Veldbericht en via Nieuwsbrief.

Hoe houden we contact met de rest:

Niet leden: via (nieuws)brieven, indien aangemeld

Pers: De pers is een zeer speciale doelgroep die we via persberichten informeren

Overheden: Reageren op (beleids)plannen en reageren op de planuitvoering

Bedrijven: minimaal

N&M org.: Nieuwsbrief, Jaarverslag, **uitnodigingen**.

4.7. Samenwerking

We willen ten aanzien van samenwerken geen personen of organisaties bij voorbaat uitsluiten. Echter er zijn echter wel een aantal voorwaarden aan de persoon of organisatie:

- Geen tegenstrijdige doelstellingen
- Door de samenwerking worden ook onze doelstellingen beter verwezenlijkt
- Waarbij we altijd herkenbaar moeten zijn

Dit is verder uitgewerkt in Gedachten over Samenwerken.

4.8. Veiligheid

Bij alle activiteiten en projecten wordt nagegaan of er sprake is van gevaarlijke activiteiten. Van deze gevaarlijke activiteiten wordt een risico-inventarisatie gemaakt. Een voorbeeld hiervan is de risico-inventarisatie van het knotten.

4.5. Uitvoering

Bij de uitvoering wordt zoveel mogelijk gebruikt gemaakt van beschreven werkwijzen en formats uit het organisatiehandboek. In het organisatiehandboek staan de details en de dagelijkse praktijk beschreven. Dit is voor het bestuur een middel om een complexe organisatie als Natuurlijk Delfland beheersbaar en transparant te houden.

Het bestuur toetst de voortgang van de projecten en activiteiten en legt daarover verantwoording af in de Ledenvergadering, ter voorbereiding van deze vergadering verschijnen de jaarstukken.

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/NatuurlijkDelfland
X: NatuurlijkDelfland
facebook: NatuurlijkDelfland
instagram: NatuurlijkDelfland
Youtube: [klik hier](#)

Natuurlijk Delfland

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

8 05.g GEDACHTEN OVER SAMENWERKEN

Geldig tot: 2028

Ledenvergadering

27 feb. 2024

(on)gewijzigd vastgesteld

GEDACHTEN OVER SAMENWERKEN

9 Inhoud

1. Het doel	56
2. Eigenschappen	56
3. Niveaus van samenwerking	56
4. Beheersing.....	57
5. Weten wat de wederzijdse allergieën zijn.....	57

Op de beleidsraad van 26 september 2010 stond de toekomstvisie van de KNNV op de agenda, het document als onderliggende stuk bij dit agendapunt ging onder andere over samenwerken.

Een prachtige gedachte maar de honderdjarige praktijk van de KNNV staat bol van de samenwerking die vaak neerkwam op een uitverkoop van ideeën, mensen en activiteiten, zonder dat onze organisatie er mede door versterkt werd. Onze doelen en logo zijn weliswaar uitgangspunt en symbool voor samenwerking, maar dan liefst wel een samenwerking waardoor ook de KNNV versterkt wordt.

Om een idee te hebben op welke manier je kunt samenwerken hebben we dit stuk geschreven. Graag ontvangen we aanvullingen.

In onze gedachten over Organisatie, vastgesteld op de Ledenvergadering van 27 februari 2008, staat het volgende:

Samenwerking

We willen ten aanzien van samenwerken geen personen of organisaties bij voorbaat uitsluiten. Echter er zijn echter wel een aantal voorwaarden aan de persoon of organisatie:

1. Geen tegenstrijdige doelstellingen
2. Door de samenwerking worden ook onze doelstellingen beter verwezenlijkt
3. Waarbij we altijd herkenbaar moeten zijn

Einde citaat

Als beeld zien wij een organisatie als zelfstandige eenheid als een doos. Hierbij kun je drie delen onderscheiden.

- in de doos, dit zijn alle mensen, activiteiten en producten in de organisatie,
- uit de doos, dit zijn alle mensen en organisaties (de andere dozen) met hun mensen, activiteiten en producten in de buitenwereld,
- de wanden van de doos, een grens, dit zijn de voorwaarden om iets van de organisatie toe te laten of te laten verlaten.

Ook de andere partij moet er sterker door worden maar dat laten we graag aan die ander over.

Als één van deze elementen ontbreekt dan is er geen sprake van samenwerking. Wat het dan wel is mag je zelf typeren.

De eerste vraag is natuurlijk. Wat is samenwerken?

Gezamenlijk een doel bereiken.

Hier zit dus een organisatorisch en inhoudelijk element in. Beide elementen komen in het onderstaande aan de orde.

Wat heb je nodig bij samenwerken?

1. Een doel.
2. Eigenschappen en vaardigheden om samen te werken.
3. Weten op welk niveau je wilt samenwerken
4. Afspraken om de samenwerking beheersbaar te houden
5. Om het speelveld te weten is het verstandig om elkaars allergieën te weten

1. Het doel

Dat is bij de KNNV eenvoudig, het moet binnen de doelen passen, zie de voetnoot van deze bladzijde.

2. Eigenschappen

Op internet kwamen we het volgende staatje tegen :

Het NGI heeft de competentie samenwerken verdeeld in de volgende schalen:

7. Maakt in korte tijd aanpassingen in de strategie van het bedrijf, afdeling, e.d. als reactie op de behoeften in een gegeven situatie.
6. Waardeert input en expertise van anderen, is bereid om te leren van medewerkers of collega's, vraagt om ideeën en opinies voor beslissingen.
5. Heeft het in positieve zin over teamleden, toont respect voor input van anderen, stelt het groepsbelang boven het eigen belang.
4. Houdt mensen geïnformeerd over het groepsproces, deelt alle relevante informatie, werkt aan het eigen belang én aan het groepsbelang.
3. Is bereid te participeren, ondersteunt groepsbeslissingen, is een normaal teamlid en doet zijn deel van het werk, zodat doelen bereikt worden.
2. Heeft een onverschillige houding, participeert niet, werkt liever alleen, heeft voornamelijk oog voor het eigen belang.
1. Werkt ontwrichtend en veroorzaakt soms problemen in het team, uit zich soms negatief over teamleden.
0. Kan en wil totaal niet samenwerken.

Het gaat hier om het persoonlijke niveau.

Als het over de vereniging gaat, spreken we over een organisatorisch niveau.

De bovenstaande aspecten zijn een prima middel om de mate van samenwerking in een organisatie te meten. Dus ook bij onze vereniging.

Deze vragen kunnen zowel aan leden in onze vereniging als aan andere organisaties worden gevraagd.

3. Niveaus van samenwerking

In een organisatie is het volgende proces nodig om een doel te bereiken:

- een visie
- doelen
- ideeën
- besluiten
- uitvoering; mensen met vaardigheden, kennis, geld en materialen
- evaluatie

Of te wel

1. niveau van kennis uitwisselen
2. niveau van afstemming
3. niveau van penvoerder

4. niveau van uitvoerder

Bij kennis uitwisselen, het elkaar toesturen van een blad en andere schriftelijke uitingen van de organisaties.

Bij afstemming gaat het erom dat activiteiten elkaar niet dwars zitten tot en met versterken.

Dit kan in een bijeenkomst maar ook zonder bijeenkomst. Een groot voorbeeld van het laatste is het WK-voetbal, supermarktketen die voetbalhebbende als reclame inzetten.

Bij penvoerder, je ontmoet elkaar en één partij is het contactpunt, alle uitingen van dat contactpunt voldoen aan de voorschriften van die organisatie. De uitingen van de andere partijen voldoen aan hun voorschriften.

Bij uitvoerder voert één partij mede namens de andere partijen een activiteit uit. Alle uitingen voldoen aan de voorschriften van de uitvoerder. Uiteraard worden die andere partijen genoemd.

4. Beheersing

Bij de beheersing gaat het erom dat er een balans moet zijn tussen de effectiviteit om het doel te bereiken en elkaar versterken. Voorbeelden uit de praktijk van onze afdeling laten dat zien.

Bij het aangaan van samenwerking is het bijhouden van de voortgang zeer belangrijk

Spreek het volgende af:

1. data over de voortgang (planning)

2. wie is de contactpersoon

3. wij contact op zullen nemen om de voortgang te bespreken.

5. Wat zijn de wederzijdse allergieën

We zijn allergisch voor:

- aantasting van natuurwaarden
- onherkenbaarheid van onze organisatie

Vraag hier uitdrukkelijk naar.

Praktijkvoorbeeld 1: kennis uitwisselen

Met de Vogelwacht Delft e.o en de Vereniging Natuur en Milieubescherming Pijnacker wisselen we elkaars bladen uit. Dit is een mondelinge afspraak, die is vastgelegd in ons Organisatiehandboek,

Praktijkvoorbeeld 2: afstemmen

De (belangrijkste) activiteiten worden afgestemd in het natuur- en milieunetwerk Delft.

Praktijkvoorbeeld 3: penvoerder

We kregen van EIS en van het landelijk KNNV-bureau de vraag of we onze leden wilden oproepen om kreeften te inventariseren met een internet link voor meer informatie en de mogelijkheid om zich aan te melden.

Dit hebben we niet gedaan maar een oproep opgenomen in onze wekelijkse nieuwsbrief om zich bij ons te melden. Er kwamen twee zeer enthousiaste leden. Door dit enthousiasme kreeg Geert het idee: "Dat is blijkbaar een aantrekkelijke activiteit". Hij heeft toen alle inventarisatieplekken voor onze afdeling gereserveerd die in het gebied van onze afdeling beschikbaar waren; dat waren vier plekken. Toen zijn naam als gereserveerde op de site werd vermeld dit laten veranderen in de KNNV afdeling Delfland. En met EIS afgesproken dat alle communicatie naar de deelnemers van onze plekken via ons gaat. Dat was geen probleem. In een brief is dat aan EIS bevestigd.

Verder een bericht aan de pers gestuurd.

Instructiematerialen aan onze voorschriften aangepast, hierbij moet je vooral denken aan lay-out.

De (voorlopige) resultaten zijn:

- 35 mensen hebben zich opgegeven
- 10 officiële EIS-plekken en 25 extra KNNV-plekken, waarbij de laatste naar behoeften kunnen worden uitgebreid
- we nieuwe doelgroepen bereiken, ouders met kinderen en vissers
- een voornemen van een school om mee te doen
- een activiteit hebben rond kinderen voor 10/10/10, die niets met kreeften heeft te maken
- we materialen hebben om kreeften te inventariseren (instructies, fuiken)
- uitgebreid in de pers hebben gestaan.

Praktijkvoorbeeld 4: uitvoerder

Natuurmonumenten vraagt aan ons "Willen jullie mensen sturen om in de Ackerdijkse Plassen te inventariseren.

Als wij hier op in zouden gaan is het gevolg:

- Er ontstaat een warme en hechte band tussen Natuurmonumenten en onze mensen; de kans dat de band met de afdeling losser wordt is levensgroot.
- Je ontnemt minder deskundige leden de kans om hier aan mee te doen en op die manier grotere vaardigheden te krijgen.
- Vergroting van kennis en vaardigheid voor plant- en diergroepen die in een afdeling niet tot weinig aanwezig is komen niet aan bod. Want je stuurt alleen je beste leden.
- Doordat er niet aan opvolging gewerkt wordt, loopt Natuurmonumenten de kans dat er na verloop van tijd geen inventariseerders beschikbaar meer zijn. In een breder kader kan je spreken van vergrijzing van inventariseerders.

Dit realiserend, was dan ook onze eerste opmerking in het eerste gesprek met de beheerder: "Die vraag wil ik niet meer horen". En na toelichting kwam van Geert de vraag: "Wil je een uitgeputte KNNV afdeling?". Dat wilde hij niet. Er is toen afgesproken dat onze vereniging met een project kwam.

De resultaat waren dat Natuurmonumenten:

- alle waarnemingen kreeg
- de KNNV een prachtige activiteit had, waarbij deskundige en minder deskundige leden harmonieus samenwerkten
- we twee nieuwe vaardigheden hebben geleerd: wormen en muizen inventariseren;

- een verslag hebben in twee versies, een publieksversie en een wetenschappelijke;
- een tentoonstelling: De Polder Noord Kethel.
- Met deze resultaten kunnen we de boer op. Dit alles was niet gebeurd als wij deze vraag van de beheerder direct hadden beantwoord en alles aan Natuurmonumenten hadden overgelaten.

Om het geheel beheersbaar te maken moet er iets op papier staan.

Wij hebben dat gedaan via:

- ons organisatiehandboek
- een brief
- een overeenkomst, deze kan van tijdelijk of structureel van aard zijn
- een project, samenstellen, zie hiervoor het www.knnv.nl/afdelingDelfland, onder organisatie, klik handboek en op hoofdstuk 8.3 Projecten.
- Onze jaarstukken als verantwoording aan de ledenvergadering.

Want met deze middelen is gestructureerde samenwerking een vast onderdeel geworden van onze verenigings-werkzaamheden. Daarmee kan je uitstekend communiceren, zowel in als buiten de organisatie. Want voordat je het weet loopt het enthousiaste lid of een andere partij er mee vandoor en dat kan nooit het doel van samenwerking zijn.

10 Rondvraag

Wat is en doet Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland staat voor een natuurlijke leefomgeving. Een vereniging waarvan de leden actief bezig zijn met natuuronderzoek, onze passie voor de natuur delen (natuureducatie) en de natuur beschermen via excursies, lezingen, cursussen, inventarisaties, advisering en natuurbeheer. De activiteiten zijn in drie categorieën te verdelen: voor de gezelligheid, voor mensen die meer willen weten en voor specialisten. Dit alles rond onderwerpen van de natuur bij ons in de buurt.

Het werkgebied omvat de gemeenten Westland, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk, Ypenburg-Leidschenveen (Den Haag), Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland. Ook beheert Natuurlijk Delfland het Melarium, het centrum voor natuur, bijen en kunst. Meer informatie is te vinden op de website: <https://delfland.knnv.nl/>.

De vereniging is een afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV) en een werkgroep van de Zoogdiervereniging, Ravon, Floron, Duinbehoud, Mycologische Vereniging en BLWG, vereniging voor mossen- en korstmossenonderzoek.